

ZAKON

O BUDŽETSKOM SISTEMU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: planiranje, priprema, donošenje i izvršenje budžeta Republike Srbije; planiranje, priprema, donošenje i izvršenje budžeta autonomnih pokrajina i jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: budžet lokalne vlasti); priprema i donošenje finansijskih planova Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje i Nacionalne službe za zapošljavanje (u daljem tekstu: organizacije za obavezno socijalno osiguranje); budžetsko računovodstvo i izveštavanje, finansijsko upravljanje, kontrola i revizija korisnika javnih sredstava i budžeta Republike Srbije, budžeta lokalne vlasti i finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje; nadležnost i organizacija Uprave za trezor, kao organa uprave u sastavu Ministarstva finansija (u daljem tekstu: Uprava za trezor) i trezora lokalne vlasti; druga pitanja od značaja za funkcionisanje budžetskog sistema.

Pojedine odredbe ovog zakona uređuju budžetske odnose i pravila koja se primenjuju na vanbudžetske fondove, privredne subjekte i druga pravna lica u kojima država, na svim nivoima vlasti, ima odlučujući uticaj na upravljanje, i to: na izradu finansijskih planova, upravljanje novčanim sredstvima, zaduživanje i davanje garancija, računovodstvo, izradu i podnošenje izveštaja i izvršenje budžetske kontrole, a koji se, s obzirom na izvore finansiranja i kontrole, uključuju u opšti nivo države (u daljem tekstu: vanbudžetski korisnici).

Ministar finansija pravilnikom utvrđuje kriterijume za određivanje budžetskih i vanbudžetskih korisnika budžeta Republike i budžetskih i vanbudžetskih korisnika budžeta lokalnih vlasti, kao i način vođenja registra budžetskih i vanbudžetskih korisnika.

Ovim zakonom se uređuju i vrste i pripadnost javnih prihoda i primanja i javnih rashoda i izdataka.

Definicije

Član 2.

Definicije koje se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **Zakon o budžetu Republike Srbije** jeste zakon kojim se procenjuju prihodi i primanja, te utvrđuju rashodi i izdaci za jednu ili tri godine, a donosi ga Narodna skupština; sadrži i odredbe bitne za izvršenje tog zakona; u slučaju kad se budžet donosi za tri godine prihodi i primanja, rashodi i izdaci iskazuju se za svaku godinu posebno;

2) **Odluka o budžetu** jeste odluka kojom se procenjuju prihodi i primanja, te utvrđuju rashodi i izdaci za jednu ili tri godine, a donosi ga skupština autonomne pokrajine, odnosno skupština opštine, odnosno grada ili grada Beograda (u daljem tekstu: skupština lokalne vlasti); sadrži i odredbe bitne za izvršenje te odluke; u slučaju kad se budžet donosi za tri godine prihodi i primanja, rashodi i izdaci iskazuju se za svaku godinu posebno;

3) **Finansijski plan** jeste akt direktnog ili indirektnog korisnika budžetskih sredstava, kao i akt organizacije za obavezno socijalno osiguranje, koji uključuje i finansijske planove indirektnih korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, izrađen na osnovu uputstva za pripremu budžeta, u skladu sa smernicama za izradu srednjoročnih planova i projekcijama srednjoročnog okvira rashoda predviđenih Memorandumom o budžetu i ekonomskoj i fiskalnoj politici (u daljem tekstu: Memorandum), koji sadrži procenu obima prihoda i primanja i obim rashoda i izdataka za period od jedne ili tri godine;

4) **Javna sredstva** su sredstva na raspolaganju i pod kontrolom Republike Srbije, lokalne vlasti i organizacija za obavezno socijalno osiguranje;

5) **Korisnici javnih sredstava** su direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava, korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i javna preduzeća osnovana od strane Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti, pravna lica osnovana od strane tih javnih preduzeća, pravna lica nad kojima Republika Srbija, odnosno lokalna vlast ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i druga pravna lica u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnih prihoda;

6) **Korisnici budžetskih sredstava** su direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti;

7) **Direktni korisnici budžetskih sredstava** su organi i organizacije Republike Srbije, odnosno organi i službe lokalne vlasti;

8) **Indirektni korisnici budžetskih sredstava** jesu: pravosudni organi, budžetski fondovi; mesne zajednice; javna preduzeća, fondovi i direkcije osnovani od strane lokalne vlasti koji se finansiraju iz javnih prihoda čija je namena utvrđena posebnim zakonom; ustanove osnovane od strane Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti, nad kojima osnivač, preko direktnih korisnika budžetskih sredstava, vrši zakonom utvrđena prava u pogledu upravljanja i finansiranja;

9) **Korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje** su organizacije za obavezno socijalno osiguranje i korisnici sredstava Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje (zdravstvene i apotekarske ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, odnosno lokalna vlast);

10) **Vanbudžetski fondovi** obuhvataju pravna lica osnovana zakonom koja se finansiraju iz specifičnih poreza, namenskih doprinosa i neporeskih prihoda;

11) **Centralni nivo države** obuhvata sve subjekte koji su odgovorni za pružanje, pretežno, netržišnih usluga i preraspodelu dohotka i bogatstva na nivou zemlje kao celine; obuhvata budžet Republike Srbije i vanbudžetske fondove, uključujući i fondove socijalnog osiguranja;

12) **Opšti nivo države** obuhvata sve subjekte koji su odgovorni za pružanje, pretežno, netržišnih usluga i preraspodelu dohotka i bogatstva na svim nivoima države; obuhvata budžet Republike Srbije, budžete lokalnih vlasti, vanbudžetske fondove, uključujući i fondove socijalnog osiguranja na svim nivoima vlasti, kao i netržišne i neprofitne institucije koje su kontrolisane i finansirane od strane države na svim nivoima vlasti;

13) **Javni sektor** je deo nacionalne ekonomije koji obuhvata opšti nivo države, kao i nefinansijska preduzeća pod kontrolom države (javna preduzeća) koja se primarno bave komercijalnim aktivnostima;

14) **Javni prihodi** su prihodi ostvareni obaveznim plaćanjima poreskih obveznika; prihodi direktnih i indirektnih korisnika budžetskih sredstava i sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje; pojedini javni prihodi mogu se, u skladu sa zakonom, u celini ili delimično, iskazati kao namenski prihodi;

15) **Namenski prihodi** su javni prihodi čije je korišćenje i namena utvrđena zakonom;

16) **Sopstveni prihodi** su prihodi koje svojim aktivnostima, odnosno prodajom robe i vršenjem usluga, u skladu sa zakonom, ostvare direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava i sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje;

17) **Poreski prihodi** su vrsta javnih prihoda koje država prikuplja obaveznim plaćanjima poreskih obveznika bez obaveze izvršenja specijalne usluge zauzvrat;

18) **Neporeski prihodi** su vrsta javnih prihoda koje država prikuplja obaveznim plaćanjima pravnih ili fizičkih lica, sa obavezom izvršenja specijalne usluge tim licima; neporeski prihodi obuhvataju i kazne i penale;

19) **Primanja države** su sredstva koja država ostvaruje prodajom nefinansijske i finansijske imovine i zaduživanjem;

20) **Javni rashodi** su rashodi za robe, usluge i druga davanja koje država obezbeđuje bez direktne i neposredne nadoknade;

21) **Izdaci države** su izdaci države za nabavku nefinansijske i finansijske imovine i otplatu kredita;

22) **Poreski rashodi** su olakšice i oslobođenja od standardne poreske strukture, koji umanjuju iznos naplaćenih prihoda i koji se mogu uvoditi samo zakonima kojima se uvodi odgovarajući porez;

23) **Budžet** je sveobuhvatan plan prihoda i primanja ostvarenih po osnovu prodaje nefinansijske imovine i plan rashoda i izdataka za nabavku nefinansijske imovine; budžet je osnovni dokument ekonomske politike Vlade;

24) **Budžetski suficit, odnosno deficit** je razlika između ukupnog iznosa prihoda i primanja ostvarenih po osnovu prodaje nefinansijske imovine i ukupnog iznosa rashoda i izdataka za nabavku nefinansijske imovine;

25) **Ukupni fiskalni suficit, odnosno ukupni fiskalni deficit** je budžetski suficit, odnosno budžetski deficit korigovan za transakcije u imovini i obavezama koje su izvršene u cilju sprovođenja javnih politika; primanja ostvarena privatizacijom imaju tretman finansijske imovine i uključuju se u račun finansiranja; subvencije date u formi kredita, ili nabavke finansijske imovine smatraju se rashodima;

26) **Konsolidacija** je iskazivanje prihoda i rashoda više međusobno povezanih budžeta i vanbudžetskih fondova, kao da se radi o jedinstvenom subjektu; da bi se izbeglo dvostruko računanje, konsolidacijom se isključuju međusobni transferi između istih, kao i između različitih nivoa vlasti;

27) **Konsolidovani budžet centralne države** je budžet nakon isključivanja međusobnih transfera između različitih subjekata na centralnom nivou vlasti, kako bi se izbeglo dvostruko računanje, pri čemu se principi za utvrđivanje rezultata za budžet Republike Srbije primenjuju i na konsolidovani budžet centralne države;

28) **Konsolidovani budžet opšte države** je budžet nakon isključivanja međusobnih transfera između različitih subjekata na istom nivou vlasti, kao i između

različitih nivoa vlasti, pri čemu se principi za utvrđivanje rezultata za budžet Republike Srbije primenjuju i na konsolidovani budžet opšte države; ovo je realni indikator finansijske pozicije države, prihoda, rashoda i zaduženosti;

29) **Konsolidovani bilans grada, odnosno grada Beograda** je bilans ukupnih prihoda i ukupnih rashoda budžeta grada, odnosno grada Beograda i budžeta gradskih opština u njegovom sastavu, koji donosi nadležni organ grada, odnosno grada Beograda i dostavlja Ministarstvu finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) u roku od petnaest dana od dana donošenja odluke o budžetu grada, odnosno grada Beograda;

30) **Rebalans budžeta** je promena zakona o budžetu Republike Srbije, odnosno odluke o budžetu lokalne vlasti u toku budžetske godine, kojom se menja, odnosno dopunjuje budžet, a rebalans finansijskog plana organizacije za obavezno socijalno osiguranje promena finansijskog plana kojom se u toku budžetske godine, menja, odnosno dopunjuje finansijski plan;

31) **Aproprijacija** je od strane Narodne skupštine, odnosno skupštine lokalne vlasti, zakonom o budžetu Republike Srbije, odnosno odlukom o budžetu lokalne vlasti, dato ovlašćenje Vladi, odnosno nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti, za trošenje javnih sredstava do određenog iznosa i za određene namene za budžetsku godinu, odnosno iznos sredstava utvrđen u finansijskom planu organizacije za obavezno socijalno osiguranje za određene namene; stalna aproprijacija je aproprijacija u budžetu kojom se obavezno utvrđuju sredstva na ime otplate duga i datih garancija; aproprijacije za indirektno korisnike budžetskih sredstava se iskazuju zbirno po vrstama indirektnih korisnika i namenama sredstava u okviru razdela direktnog korisnika koji je, u budžetskom smislu, odgovoran za te indirektno korisnike budžetskih sredstava;

32) **Račun finansiranja** obuhvata primanja od prodaje finansijske imovine i zaduživanja, te izdatke za nabavku finansijske imovine i za otplatu kredita i zajmova;

33) **Finansijska imovina** obuhvata novčana sredstva, potraživanja, akcije i udele u kapitalu pravnih lica, hartije od vrednosti i druga ulaganja u pravna lica;

34) **Zaduživanje** predstavlja ugovaranje kredita, u skladu sa posebnim zakonom;

35) **Državna garancija** je instrument osiguranja kojim Republika Srbija garantuje ispunjenje obaveza za koje se daje garancija;

36) **Zaduživanje zbog tekuće likvidnosti** predstavlja ugovaranje kratkoročnih kredita, odnosno emitovanje kratkoročnih državnih hartija od vrednosti za finansiranje privremene nelikvidnosti budžeta, nastale usled neuravnoteženih kretanja u prihodima i rashodima tokom izvršenja budžeta;

37) **Preuzimanje obaveza** predstavlja angažovanje sredstava od strane korisnika budžetskih sredstava po osnovu pravnog akta, za koje se, u momentu angažovanja, očekuje da predstavljaju gotovinski rashod, neposredno ili u budućnosti;

38) **Plaćanja** označavaju sve transakcije koje imaju za rezultat smanjenje stanja finansijskih sredstava na računima;

39) **Sistem konsolidovanog računa trezora** je objedinjeni račun sredstava konsolidovanih računa trezora Republike Srbije i trezora lokalne vlasti, preko kojeg se vrše plaćanja između korisnika budžetskih sredstava, sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u konsolidovani račun trezora, s jedne strane i subjekata koji nisu obuhvaćeni sistemom

konsolidovanog računa trezora, s druge strane, obračunavaju međubankarska plaćanja i vodi kod Narodne banke Srbije;

40) **Konsolidovani račun trezora Republike Srbije** je objedinjeni račun sredstava korisnika sredstava budžeta Republike Srbije, korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u konsolidovani račun trezora Republike Srbije, a koji se otvara Republici Srbiji i vodi u Upravi za trezor;

41) **Konsolidovani račun trezora lokalne vlasti** je objedinjeni račun sredstava pripadajućih korisnika sredstava budžeta lokalne vlasti i drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u konsolidovani račun trezora lokalne vlasti, a koji se otvara lokalnoj vlasti i vodi u Upravi za trezor;

42) **Glavna knjiga trezora** je poslovna knjiga skupa svih računa koja se vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva, u kojoj se sistematski obuhvataju stanja i evidentiraju sve promene na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima i rashodima;

43) **Memorandum o budžetu i ekonomskoj i fiskalnoj politici** je srednjoročni makroekonomski i fiskalni okvir na osnovu kojeg se donose budžeti i finansijski planovi korisnika budžetskih sredstava i organizacija za obavezno socijalno osiguranje;

44) **Transferna sredstva** su sredstva koja se iz budžeta Republike Srbije, odnosno budžeta lokalne vlasti prenose budžetu na drugom nivou vlasti, budžetu na istom nivou vlasti i organizacijama za obavezno socijalno osiguranje, kao i između organizacija za obavezno socijalno osiguranje za doprinose za osiguranje;

45) **Donacija** je namenski bespovratan prihod, koji se ostvaruje na osnovu pisanog ugovora između davaoca i primaoca donacije;

46) **Razvojna pomoć Evropske unije** je namenski bespovratni prihod, koji se ostvaruje na osnovu međunarodne razvojne saradnje između Republike Srbije i Evropske unije;

47) **Sufinansiranje razvojnog programa Evropske unije** je finansijsko učešće Republike Srbije u sprovođenju programa razvojne pomoći Evropske unije koje se može obezbediti iz različitih izvora finansiranja;

48) **Državna pomoć** je svaki stvarni ili potencijalni javni rashod ili umanjeno ostvarenje javnog prihoda, kojim se korisniku državne pomoći, na selektivan način, omogućava povoljniji položaj na tržištu u odnosu na konkurente, čime se narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu;

49) **Podračun** je evidencioni račun korisnika budžetskih sredstava i korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, odnosno transakcioni račun drugih korisnika javnih sredstava, koji se otvara u okviru pripadajućeg konsolidovanog računa trezora, a vodi se u Upravi za trezor;

50) **Sistem upravljanja javnim finansijama** predstavlja skup aktivnosti i postupaka usmerenih na uspostavljanje finansijskog jedinstva u evidentiranju prihoda i primanja i rashoda i izdataka i izvršavanju rashoda korisnika sredstava budžeta Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti, čime se obezbeđuju integritet budžetskog sistema i budžetski ciljevi;

51) **Sistem izvršenja budžeta**, kao deo sistema upravljanja javnim finansijama, obuhvata procese i postupke koji se sprovode elektronskom komunikacijom sa Upravom za trezor, a kojima se izvršavaju rashodi korisnika sredstava budžeta Republike Srbije,

odnosno lokalne vlasti, utvrđeni zakonom o budžetu, odnosno odlukom o budžetu, kao i rashodi tih korisnika u periodu privremenog finansiranja;

52) **Zakon o završnom računu budžeta Republike Srbije** je akt kojim Narodna skupština za svaku budžetsku godinu utvrđuje ukupno ostvarene prihode i primanja i rashode i izdatke (uključujući sopstvene prihode i rashode iz sopstvenih prihoda korisnika sredstava budžeta Republike Srbije), finansijski rezultat budžeta Republike Srbije (budžetski deficit ili suficit) i račun finansiranja;

53) **Odluka o završnom računu budžeta lokalne vlasti** je akt kojim skupština lokalne vlasti za svaku budžetsku godinu utvrđuje ukupno ostvarene prihode i primanja i rashode i izdatke (uključujući sopstvene prihode i rashode iz sopstvenih prihoda korisnika sredstava budžeta lokalne vlasti) i finansijski rezultat budžeta lokalne vlasti (budžetski deficit ili suficit) i račun finansiranja;

54) **Odluka o završnom računu organizacije za obavezno socijalno osiguranje** je akt kojim nadležni organ organizacije za obavezno socijalno osiguranje za svaku budžetsku godinu utvrđuje ukupno ostvarene prihode i primanja i rashode i izdatke (uključujući sopstvene prihode i rashode iz sopstvenih prihoda korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje), finansijski rezultat organizacije za obavezno socijalno osiguranje (budžetski deficit ili suficit) i račun finansiranja;

55) **Konsolidovani izveštaj grada, odnosno grada Beograda** je konsolidovani izveštaj završnog računa budžeta grada, odnosno grada Beograda i završnih računa budžeta gradskih opština u njegovom sastavu, koji sastavlja organ nadležan za poslove finansija grada, odnosno grada Beograda i podnosi Upravi za trezor;

56) **Konsolidovani izveštaj Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje** je konsolidovani izveštaj završnog računa Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje i završnih računa njegovih indirektnih korisnika, koji sastavlja Republički zavod za zdravstveno osiguranje i podnosi Upravi za trezor;

57) **Konsolidovani izveštaj Republike Srbije** je konsolidovani izveštaj završnog računa budžeta Republike Srbije, završnih računa organizacija za obavezno socijalno osiguranje, konsolidovanog izveštaja Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje, završnih računa budžeta autonomnih pokrajina, završnih računa budžeta opština i konsolidovanih izveštaja gradova i grada Beograda, koji Vlada dostavlja Narodnoj skupštini radi informisanja;

58) **Programski deo budžeta** je sastavni deo posebnog dela budžeta koji sadrži programe i aktivnosti korisnika budžetskih sredstava, koji se sprovode u cilju efikasnog upravljanja sredstvima po predloženim programima, a koji doprinose ostvarenju strateških ciljeva u skladu sa ekonomskom politikom zemlje;

59) **Srednjoročni plan** je sveobuhvatni plan budžetskog korisnika koji sadrži detaljnu razradu svih programa, projekata i aktivnosti za budžetsku godinu sa projekcijama za naredne dve godine, prema utvrđenim srednjoročnim ciljevima i prioritetima, koji služi i kao osnova za izradu obrazloženja finansijskog plana tog korisnika i izrađuje se u skladu sa uputstvom za pripremu budžeta;

60) **Srednjoročni okvir rashoda** je sastavni deo Memoranduma, kojim Vlada utvrđuje ukupni obim rashoda budžeta Republike u skladu sa utvrđenim prioritetnim oblastima finansiranja; obezbeđuje sveukupnu fiskalnu disciplinu i transparentnost

procesa planiranja budžeta i predstavlja osnov za definisanje srednjoročnih obima za planiranje i izradu finansijskih planova budžetskih korisnika.

Budžetski sistem

Član 3.

Budžetski sistem čine budžet Republike Srbije, budžeti lokalne vlasti i finansijski planovi organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Integritet budžetskog sistema obezbeđuje se zajedničkim pravnim osnovom, jedinstvenom budžetskom klasifikacijom, upotrebom jedinstvene budžetske dokumentacije za izradu nacrtu budžeta, srednjoročnih i finansijskih planova, jedinstvenim sistemom budžetskog računovodstva, jedinstvenim kriterijumima za budžetsku kontrolu i reviziju, prenosom statističkih izveštaja i podataka sa jednog nivoa budžeta na drugi i principima na kojima se zasniva budžetski postupak, u skladu sa ovim zakonom.

Budžetski ciljevi

Član 4.

Budžetski sistem treba da ostvari sledeće ciljeve, i to:

1) ukupnu fiskalnu održivost i kontrolu, koja podrazumeva sprovođenje politika bez značajnih izmena u konsolidovanom bilansu sektora države, uz sveobuhvatnu kontrolu ukupnih budžetskih sredstava, kroz uspostavljanje ograničenja na rashode i izdatke koji su zagarantovani zakonom, kako na ukupnom nivou, tako i na nivou korisnika budžetskih sredstava;

2) alokacijsku efikasnost koja podrazumeva mogućnost uspostavljanja prioriteta unutar budžeta, raspoređivanje sredstava u skladu sa prioritetima Vlade unutar budžeta, kao i mogućnost prebacivanja sredstava sa starih na nove ili sa manje produktivnih na više produktivne prioritete;

3) tehničku ili operativnu efikasnost koja podrazumeva korišćenje budžetskih sredstava i mogućnost njihove primene sa što nižim troškovima.

Budžetski sistem obezbeđuje sveobuhvatne, relevantne i pouzdane informacije o radu Vlade.

Prioritetni budžetski ciljevi u pripremi i izvršenju budžeta su i makroekonomska stabilnost, niska inflacija, ekonomski razvoj, podsticanje regionalnog razvoja i smanjenje finansijskog rizika Republike Srbije.

Prilikom pripreme i izvršenja budžeta moraju se poštovati principi efikasnosti, ekonomičnosti, efektivnosti, javnosti, potpunosti, tačnosti i jedinstvene budžetske klasifikacije.

Obim budžeta

Član 5.

Budžetski prihodi i primanja koji pripadaju Republici Srbiji, odnosno lokalnoj vlasti, raspoređuju se i iskazuju po izvorima u budžetu.

Budžetski rashodi i izdaci Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti određuju se po pojedinačnoj nameni u budžetu.

Prihodi i primanja se iskazuju u ukupno ostvarenim iznosima, a rashodi i izdaci u ukupno izvršenim iznosima.

Izuzetno, u slučaju da viši nivo vlasti svojim aktom opredeli nižem nivou vlasti namenska sredstva za nadoknadu šteta usled elementarnih nepogoda, lokalni organ uprave nadležan za finansije na osnovu tog akta otvara odgovarajuće aroprijacije za izvršavanje izdataka po tom osnovu.

Izuzetno, u slučaju da jedan nivo vlasti svojim aktom opredeli drugom nivou vlasti namenska transferna sredstva, kao i u slučaju ugovaranja donacije, čiji iznosi nisu mogli biti poznati u postupku donošenja budžeta, organ uprave nadležan za finansije na osnovu tog akta otvara odgovarajuće aroprijacije za izvršavanje rashoda po tom osnovu.

U slučaju da korisnik budžetskih sredstava ostvari namenski i sopstveni prihod u većem iznosu od planiranog, organ uprave nadležan za finansije po zahtevu tog korisnika može da uveća odobrene aroprijacije za izvršavanje rashoda iz tih prihoda.

Budžetski prihodi i primanja moraju biti u ravnoteži sa budžetskim rashodima i izdacima.

U toku godine Vlada, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, može raspolagati sredstvima koja su u budžetu ostvarena do isteka tekuće godine.

Korisnik budžetskih sredstava može stvarati obaveze i koristiti budžetsku aroprijaciju do iznosa utvrđenog za pojedinu namenu u budžetu, odnosno do iznosa aroprijacije utvrđene u okviru programa.

Naplata prihoda nije ograničena iznosima iskazanih prihoda u budžetu.

Odgovornost za donošenje budžeta i finansijskog plana organizacije za obavezno socijalno osiguranje

Član 6.

Narodna skupština donosi zakon o budžetu Republike Srbije.

Skupština lokalne vlasti donosi odluku o budžetu lokalne vlasti.

Finansijski plan organizacije za obavezno socijalno osiguranje donosi nadležni organ organizacije za obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa zakonom i drugim propisom, uz saglasnost Narodne skupštine.

Odgovornost za izvršenje budžeta i finansijskog plana organizacije za obavezno socijalno osiguranje

Član 7.

Za izvršenje budžeta Republike Srbije odgovoran je ministar nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: ministar).

Narodnoj skupštini za izvršenje budžeta Republike Srbije odgovara Vlada.

Za izvršenje budžeta lokalne vlasti nadležni izvršni organ lokalne vlasti odgovara skupštini lokalne vlasti.

Za izvršenje finansijskog plana organizacije za obavezno socijalno osiguranje nadležni organ organizacije za obavezno socijalno osiguranje odgovara Vladi.

Ukoliko se izvršavanjem sredstava koja se iz budžeta Republike Srbije prenose drugim nivoima vlasti ili organizacijama za obavezno socijalno osiguranje ugrozi

izvršavanje Ustavom i posebnim zakonima utvrđenih obaveza Republike Srbije, ministar može privremeno da smanji, odnosno obustavi sredstva koja se prenose drugim nivoima vlasti ili organizacijama za obavezno socijalno osiguranje i o tome odmah obaveštava Vladu.

Izveštaj o izvršenju budžeta Narodnoj skupštini, odnosno skupštini lokalne vlasti, podnosi se na način određen ovim zakonom.

Utvrđivanje spiska korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora

Član 8.

Ministar posebnim aktom utvrđuje spisak direktnih i indirektnih korisnika sredstava budžeta Republike Srbije, odnosno budžeta lokalne vlasti, korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, kao i drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora (u daljem tekstu: korisnici javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora).

Spisak iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Konsolidovani račun trezora

Član 9.

Ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, ovlašćen je za otvaranje konsolidovanog računa trezora Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti.

Konsolidovani račun trezora Republike Srbije i konsolidovani računi trezora lokalne vlasti čine sistem konsolidovanog računa trezora, koji se vodi kod Narodne banke Srbije.

Ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, odnosno lice koje on ovlasti, otvara podračune korisnika javnih sredstava koji su uključeni u konsolidovani račun trezora Republike Srbije, odnosno u konsolidovani račun trezora lokalne vlasti.

U okviru podračuna iz stava 3. ovog člana obavezno se posebno vode:

- 1) sredstva izdvojena budžetom, odnosno finansijskim planom organizacije za obavezno socijalno osiguranje;
- 2) sopstveni prihodi koje direktni i indirektni korisnik budžetskih sredstava, odnosno organizacija za obavezno socijalno osiguranje ostvaruje, u skladu sa zakonom, kao i sopstveni prihodi drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora.

Uprava za trezor vodi podračune iz stava 3. ovog člana.

Novčana sredstva budžeta Republike Srbije, direktnih i indirektnih korisnika sredstava tog budžeta, korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, kao i drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u konsolidovani račun trezora Republike Srbije, vode se i deponuju na konsolidovanom računu trezora Republike Srbije.

Izuzetno od stava 6. ovog člana, ministar može drugom korisniku javnih sredstava iz člana 8. stav 1. ovog zakona, koji više od 50% od ukupnih prihoda ostvaruje na tržištu, odobriti otvaranje računa kod banke za sopstvene prihode.

Novčana sredstva budžeta lokalne vlasti, direktnih i indirektnih korisnika sredstava tog budžeta, kao i drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u konsolidovani račun trezora lokalne vlasti, vode se i deponuju na konsolidovanom računu trezora lokalne vlasti.

Ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, bliže uređuje način korišćenja sredstava sa podračuna, odnosno drugih računa iz ovog člana.

Investiranje sredstava

Član 10.

Ministar, odnosno lice koje on ovlasti, može novčana sredstva na konsolidovanom računu trezora Republike Srbije, osim prihoda za koje je u posebnom zakonu, odnosno međunarodnom ugovoru utvrđena namena koja ograničava upotrebu tih sredstava, investirati na domaćem ili inostranom finansijskom tržištu novca ili kapitala, u skladu sa zakonom i drugim propisom.

Lokalni organ uprave nadležan za finansije, odnosno lice koje on ovlasti, može novčana sredstva na konsolidovanom računu trezora lokalne vlasti, osim prihoda za koje je u posebnom zakonu, odnosno lokalnom propisu ili međunarodnom ugovoru utvrđena namena koja ograničava upotrebu tih sredstava, investirati na domaćem finansijskom tržištu novca, u skladu sa zakonom i drugim propisom.

Lokalni organ uprave nadležan za finansije može zaključiti ugovor sa ministrom o investiranju novčanih sredstava na konsolidovanom računu trezora lokalne vlasti.

Korisnik sredstava budžeta Republike Srbije, odnosno korisnik sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, može investirati sopstvene prihode samostalno, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra i obavezan je da po izvršenom investiranju tih sredstava o tome obavesti Upravu za trezor.

Korisnik sredstava budžeta Republike Srbije, odnosno korisnik sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje može zaključiti ugovor sa ministrom o investiranju sopstvenih prihoda.

Korisnik sredstava budžeta lokalne vlasti može investirati sopstvene prihode samostalno, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog organa lokalne vlasti.

Korisnik sredstava budžeta lokalne vlasti može zaključiti ugovor sa nadležnim organom lokalne vlasti o investiranju sopstvenih prihoda.

Korisnik sredstava budžeta lokalne vlasti obavezan je da po izvršenom investiranju sredstava iz st. 6. i 7. ovog člana o tome obavesti pripadajući trezor lokalne vlasti.

Lokalni organ uprave nadležan za finansije obavezan je da po izvršenom investiranju sredstava iz st. 2, 6. i 7. ovog člana o tome obavesti Upravu za trezor.

Prihodi od investiranja uplaćuju se na odgovarajući konsolidovani račun trezora, odnosno podračun sopstvenih prihoda.

Ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, bliže uređuje način izveštavanja o investiranju sredstava iz ovog člana.

Ministar, lokalni organ uprave nadležan za finansije, odnosno lice koje ovlaste, odgovorni su za efikasnost i sigurnost investiranja novčanih sredstava na konsolidovanom računu trezora Republike Srbije, odnosno konsolidovanom računu trezora lokalnih vlasti.

Glavna knjiga trezora

Član 11.

Ministarstvo - Uprava za trezor, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, vodi glavnu knjigu trezora.

Transakcije i poslovni događaji, uključujući prihode i rashode, kao i stanje i promene na imovini, obavezama i kapitalu, evidentiraju se u glavnoj knjizi trezora, u skladu sa kontnim planom i na nivoima budžetske klasifikacije propisane u članu 29. ovog zakona.

U glavnoj knjizi trezora Republike Srbije, odnosno trezora lokalne vlasti vodi se posebna evidencija za svakog direktnog i indirektnog korisnika budžetskih sredstava.

U glavnoj knjizi trezora Republike Srbije, vodi se posebna evidencija za organizacije za obavezno socijalno osiguranje.

Transakcije i poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama direktnog i indirektnog korisnika budžetskih sredstava moraju biti ažurni i u skladu sa transakcijama i poslovnim događajima evidentiranim u glavnoj knjizi trezora.

Transakcije i poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama organizacija za obavezno socijalno osiguranje moraju biti u skladu sa transakcijama i događajima u glavnoj knjizi trezora.

U glavnoj knjizi trezora vodi se evidencija prihoda sa posebnom namenom, koje upotrebljavaju direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava i koji se ne mogu koristiti za druge namene.

Ministar bliže uređuje način evidentiranja i sadržinu glavne knjige i poslovnih knjiga trezora Republike Srbije, odnosno trezora lokalne vlasti.

Finansijska služba direktnog korisnika budžetskih sredstava

Član 12.

Direktni korisnik budžetskih sredstava obrazuje službu koja priprema predlog finansijskog plana i zahteve za izvršenje odobrenih aroprijacija, sastavlja izveštaj o njihovom izvršenju i obavlja druge poslove utvrđene zakonom, drugim propisom i opštim aktom (u daljem tekstu: finansijska služba).

Izuzetno od stava 1. ovog člana, finansijska služba direktnog korisnika budžetskih sredstava može da obavlja poslove i za druge direktne korisnike budžetskih sredstava.

Ministar propisuje zajedničke osnove, kriterijume i zadatke za rad finansijske službe, koje direktni korisnici budžetskih sredstava bliže uređuju.

II. JAVNI PRIHODI I PRIMANJA I JAVNI RASHODI I IZDACI

Uvođenje javnih prihoda i primanja

Član 13.

Javni prihodi i primanja uvode se zakonom, odnosno odlukom skupštine lokalne vlasti u skladu sa zakonom.

Visina javnih prihoda i primanja utvrđuje se zakonom, odnosno aktom nadležnog organa u skladu sa zakonom.

Vrste javnih prihoda i primanja**Član 14.**

Javni prihodi su:

- 1) porezi;
- 2) doprinosi za obavezno socijalno osiguranje;
- 3) naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa;
- 4) takse;
- 5) samodoprinos;
- 6) donacije i transferi;
- 7) ostali javni prihodi.

Primanja države su:

- 1) primanja od prodaje nefinansijske imovine;
- 2) primanja od zaduživanja;
- 3) primanja od prodaje finansijske imovine, i to:
 - (1) primljene otplate glavnice datih zajmova,
 - (2) primanja od prodaje hartija od vrednosti,
 - (3) primanja od prodaje akcija i udela.

Porezi**Član 15.**

Zakonom se može uvesti:

- 1) porez na dodatu vrednost;
- 2) akcize;
- 3) porez na dohodak građana;
- 4) porez na dobit preduzeća;
- 5) porez na imovinu;
- 6) porez na nasleđe i poklon;
- 7) porez na prenos apsolutnih prava;
- 8) porez na upotrebu, držanje i nošenje određenih dobara;
- 9) porez na međunarodnu trgovinu i transakcije;
- 10) drugi porez, u skladu sa posebnim zakonom.

Takse**Član 16.**

Zakonom se mogu uvesti sledeće takse:

- 1) administrativne;
- 2) sudske;

- 3) komunalne;
- 4) registracione;
- 5) boravišna;
- 6) za posebne proizvode i aktivnosti.

Naknade

Član 17.

Zakonom se mogu uvesti sledeće naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa:

- 1) naknade za vode;
- 2) naknade za šume;
- 3) naknade za puteve;
- 4) naknade za zemljište;
- 5) naknada za ribarska područja;
- 6) naknada za korišćenje turističkog prostora;
- 7) naknada za korišćenje prirodnog lekovitog faktora;
- 8) naknada za korišćenje mineralnih sirovina;
- 9) naknade za zaštitu životne sredine;
- 10) naknada za korišćenje vazduhoplovnog prostora;
- 11) naknada za korišćenje radio frekvencija i tv kanala;
- 12) turistička naknada;
- 13) druge naknade, u skladu sa posebnim zakonom.

Sredstva ostvarena od naknada iz stava 1. ovog člana koriste se u skladu sa zakonom kojim se te naknade uvode.

Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

Član 18.

Zakonom se uvode doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, i to za:

- 1) penzijsko i invalidsko osiguranje;
- 2) zdravstveno osiguranje;
- 3) osiguranje za slučaj nezaposlenosti.

Ostali javni prihodi

Član 19.

Ostalim javnim prihodima iz člana 14. stav 1. tačka 7) ovog zakona smatraju se:

- 1) prihodi od kamata;
- 2) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini;

3) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti i pokretnih stvari u svojini autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave;

4) prihodi koje svojom aktivnošću ostvare organi i organizacije Republike Srbije, odnosno organi, organizacije i službe lokalne vlasti;

5) prihodi od novčanih kazni izrečenih u krivičnom, prekršajnom i drugom postupku koji se vodi pred državnim organom i oduzeta imovinska korist u tom postupku;

6) prihodi od novčanih kazni izrečenih u prekršajnom postupku za prekršaje propisane aktom skupštine lokalne vlasti i oduzeta imovinska korist u tom postupku;

7) naknade za organizovanje igara na sreću;

8) drugi javni prihodi utvrđeni zakonom.

Primanja od prodaje nefinansijske imovine

Član 20.

Primanjima od prodaje nefinansijske imovine smatraju se:

1) primanja od prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini;

2) primanja od prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari u svojini autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave;

3) primanja od prodaje ostalih osnovnih sredstava;

4) primanja od prodaje zaliha;

5) primanja od prodaje dragocenosti;

6) primanja od prodaje prirodne imovine.

Primanja od zaduživanja i prodaje finansijske imovine

Član 21.

Primanjima od zaduživanja i prodaje finansijske imovine smatraju se:

1) primanja od domaćeg zaduživanja;

2) primanja od inostranog zaduživanja;

3) primanja od prodaje domaće finansijske imovine;

4) primanja od prodaje strane finansijske imovine.

Iskazivanje sopstvenih prihoda

Član 22.

Kao sopstveni prihodi budžetskih korisnika i korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, u aktu o budžetu, odnosno finansijskom planu, iskazuju se javna sredstva i prihodi koje korisnici ostvare svojom aktivnošću, odnosno prodajom roba i vršenjem usluga, u skladu sa zakonom.

Vlada, može propisati uslove, kriterijume i način korišćenja sredstava od prihoda koje korisnici budžetskih sredstava ostvare svojom aktivnošću, odnosno prodajom roba i vršenjem usluga.

Finansiranje nadležnosti Republike Srbije

Član 23.

Za finansiranje nadležnosti Republike Srbije, budžetu Republike Srbije pripadaju javni prihodi i primanja, i to:

- 1) porezi u delu utvrđenom zakonom:
 - (1) porez na dodatu vrednost;
 - (2) akcize;
 - (3) porez na dohodak građana;
 - (4) porez na dobit preduzeća;
 - (5) porez na upotrebu, držanje i nošenje određenih dobara;
 - (6) porez na međunarodnu trgovinu i transakcije;
- 2) takse:
 - (1) republičke administrativne takse;
 - (2) sudske takse;
 - (3) registracione takse;
 - 3) naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa u skladu sa zakonom;
 - 4) donacije i transferi;
 - 5) ostali javni prihodi:
 - (1) prihodi od kamata;
 - (2) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini, koje koriste državni organi i organizacije i Vojska Srbije;
 - (3) prihodi koje svojom aktivnošću ostvare organi i organizacije Republike Srbije;
 - (4) prihodi od novčanih kazni izrečenih u krivičnom, prekršajnom i drugom postupku koji se vodi pred nadležnim državnim organom i oduzeta imovinska korist u tom postupku;
 - (5) prihodi od koncesione naknade u skladu sa zakonom;
 - (6) drugi prihodi utvrđeni zakonom;
 - 6) primanja:
 - (1) primanja od prodaje nepokretnosti u državnoj svojini, ako zakonom nije drukčije određeno;
 - (2) primanja od prodaje pokretnih stvari u državnoj svojini koje koriste državni organi i organizacije i Vojska Srbije;
 - (3) primanja od prodaje republičkih robnih rezervi;
 - (4) primanja od zaduživanja;
 - (5) primanja od prodaje finansijske imovine;
 - (6) druga primanja utvrđena zakonom.

Finansiranje nadležnosti autonomnih pokrajina

Član 24.

Za finansiranje nadležnosti autonomnih pokrajina, budžetu autonomne pokrajine pripadaju javni prihodi i primanja, i to:

1) deo prihoda od poreza na dobit preduzeća ostvarenog na teritoriji autonomne pokrajine u skladu sa zakonom;

2) deo prihoda od poreza na dohodak građana - poreza na zarade ostvarenog na teritoriji autonomne pokrajine u skladu sa zakonom;

3) pokrajinske administrativne takse;

4) naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa u skladu sa zakonom;

5) donacije i transferi;

6) ostali javni prihodi:

(1) prihodi od kamata;

(2) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini, koje koriste organi autonomne pokrajine;

(3) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti i pokretnih stvari u svojini autonomne pokrajine, u skladu sa zakonom;

(4) prihodi koje svojom aktivnošću ostvare organi autonomne pokrajine;

(5) prihodi od novčanih kazni izrečenih u prekršajnom postupku za prekršaje propisane aktom skupštine autonomne pokrajine i oduzeta imovinska korist u tom postupku;

(6) prihodi od koncesione naknade u skladu sa zakonom;

(7) drugi prihodi utvrđeni zakonom;

7) primanja:

(1) primanja od prodaje nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini koje koriste organi autonomne pokrajine;

(2) primanja od prodaje nepokretnosti u svojini autonomne pokrajine u skladu sa zakonom;

(3) primanja od prodaje pokretnih stvari u svojini autonomne pokrajine koje koriste organi autonomne pokrajine;

(4) primanja od prodaje pokrajinskih robnih rezervi;

(5) primanja od zaduživanja;

(6) primanja od prodaje finansijske imovine;

(7) druga primanja utvrđena zakonom.

Odredbe stava 1. tačka 6) podtačka (2) i tačka 7) podtačka (1) ovog člana primenjivaće se do dana do koga, u skladu sa zakonom, autonomna pokrajina, odnosno njeni organi imaju svojstvo korisnika nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini.

Finansiranje nadležnosti jedinice lokalne samouprave

Član 25.

Za finansiranje nadležnosti jedinice lokalne samouprave, budžetu jedinice lokalne samouprave pripadaju javni prihodi i primanja, i to:

- 1) porezi u delu utvrđenom zakonom:
 - (1) porez na dohodak građana;
 - (2) porez na imovinu;
 - (3) porez na nasleđe i poklon;
 - (4) porez na prenos apsolutnih prava;
- 2) takse:
 - (1) lokalne administrativne takse;
 - (2) lokalne komunalne takse;
 - (3) boravišna taksa;
- 3) naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa u skladu sa zakonom;
- 4) samodoprinos;
- 5) donacije i transferi;
- 6) ostali javni prihodi:
 - (1) prihodi od kamata;
 - (2) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini, koje koristi jedinica lokalne samouprave, odnosno organi, organizacije i službe jedinice lokalne samouprave i indirektni korisnici njenog budžeta;
 - (3) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti i pokretnih stvari u svojini jedinice lokalne samouprave, u skladu sa zakonom;
 - (4) prihodi koje svojom aktivnošću ostvare organi, organizacije i službe jedinice lokalne samouprave;
 - (5) prihodi od novčanih kazni izrečenih u prekršajnom postupku za prekršaje propisane aktom skupštine jedinice lokalne samouprave i oduzeta imovinska korist u tom postupku;
 - (6) prihodi od koncesione naknade u skladu sa zakonom;
 - (7) drugi prihodi utvrđeni zakonom;
- 7) primanja:
 - (1) primanja od prodaje nepokretnosti u svojini jedinice lokalne samouprave;
 - (2) primanja od prodaje pokretnih stvari u državnoj svojini koje koriste organi, organizacije i službe jedinice lokalne samouprave;
 - (3) primanja od prodaje pokretnih stvari u svojini jedinice lokalne samouprave koje koriste organi, organizacije i službe jedinice lokalne samouprave;
 - (4) primanja od prodaje robnih rezervi;

- (5) primanja od zaduživanja;
- (6) primanja od prodaje finansijske imovine;
- (7) druga primanja utvrđena zakonom.

Odredbe stava 1. tačka 6) podtačka (2) i tačka 7) podtačka (2) ovog člana primenjivaće se do dana do koga, u skladu sa zakonom, jedinica lokalne samouprave, odnosno njeni organi, organizacije i službe imaju svojstvo korisnika nepokretnosti i pokretnih stvari u državnoj svojini.

Statutom grada, odnosno grada Beograda utvrđuje se deo prihoda iz stava 1. ovog člana koji pripada budžetu gradske opštine, a koji budžetu grada, odnosno grada Beograda.

Finansiranje organizacija za obavezno socijalno osiguranje

Član 26.

Za finansiranje prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja za slučaj nezaposlenosti, organizacijama za obavezno socijalno osiguranje pripadaju sledeći javni prihodi i primanja, i to:

- 1) doprinosi za obavezno socijalno osiguranje;
- 2) donacije i transferi;
- 3) ostali prihodi i primanja u skladu sa zakonom.

Javni rashodi i izdaci države

Član 27.

Javni rashodi su:

- 1) rashodi za zaposlene;
- 2) rashodi za robe i usluge;
- 3) amortizacija i upotreba sredstava za rad;
- 4) otplate kamata i pratećih troškova zaduživanja;
- 5) subvencije;
- 6) dotacije i transferi;
- 7) obavezno socijalno osiguranje i socijalna zaštita;
- 8) ostali rashodi (porezi, obavezne takse, novčane kazne, penali i dr.).

Izdaci države su:

- 1) izdaci za nabavku nefinansijske imovine;
- 2) izdaci za otplatu glavnice;
- 3) izdaci za nabavku finansijske imovine.

III. PRIPREMA I DONOŠENJE BUDŽETA I FINANSIJSKIH PLANOVA

Priprema budžeta i finansijskih planova

Član 28.

Budžet se sastoji iz opšteg dela i posebnog dela.

Opšti deo budžeta obuhvata:

- 1) račun prihoda i rashoda i neto nabavku nefinansijske imovine (razlika prodaje i nabavke nefinansijske imovine); budžetski suficit, odnosno deficit;
- 2) ukupni fiskalni suficit, odnosno ukupni fiskalni deficit;
- 3) račun finansiranja, odnosno predlog za korišćenje suficita, a u slučaju deficita - izvore za njegovo finansiranje iskazane i kvantifikovane pojedinačno po vrstama izvora;
- 4) pregled očekivanih sredstava iz razvojne pomoći Evropske unije;
- 5) procenu neophodnih finansijskih sredstava za sufinansiranje razvojnih programa finansiranih iz sredstava razvojne pomoći Evropske unije;
- 6) procenu ukupnog novog zaduženja, odnosno razduženja Republike Srbije u toku budžetske godine;
- 7) procenu ukupnog iznosa novih garancija Republike Srbije tokom budžetske godine;
- 8) opis i procenu poreskih rashoda po osnovu poreskih olakšica i umanjениh osnovica;
- 9) stalnu i tekuću budžetsku rezervu.

Posebni deo budžeta iskazuje finansijske planove direktnih korisnika budžetskih sredstava, prema principu podele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku.

Finansijski planovi iz stava 3. ovog člana uključuju rashode i izdatke direktnog korisnika budžetskih sredstava, u skladu sa ekonomskom, funkcionalnom i klasifikacijom prema izvorima finansiranja, definisanim u članu 29. ovog zakona.

Posebni deo budžeta može biti iskazan po programskoj klasifikaciji kojom se prikazuju ciljevi, očekivani rezultati, aktivnosti i sredstva potrebna za ostvarivanje navedenih ciljeva.

Finansijski plan organizacije za obavezno socijalno osiguranje sastoji se od opšteg i posebnog dela, utvrđen na način koji propisuje ministar.

Budžetska klasifikacija

Član 29.

Budžet se priprema i izvršava na osnovu sistema jedinstvene budžetske klasifikacije.

Budžetska klasifikacija obuhvata ekonomsku klasifikaciju prihoda i primanja, ekonomsku klasifikaciju rashoda i izdataka, organizacionu klasifikaciju, funkcionalnu klasifikaciju, programsku klasifikaciju i klasifikaciju prema izvorima finansiranja, pri čemu:

- 1) ekonomska klasifikacija prihoda i primanja iskazuje prihode i primanja na osnovu propisa ili ugovora koji određuju izvore prihoda, odnosno primanja;
- 2) ekonomska klasifikacija rashoda i izdataka iskazuje pojedinačna dobra i usluge i izvršena transferna plaćanja;
- 3) organizaciona klasifikacija iskazuje rashode i izdatke po korisnicima budžetskih sredstava, sa raspodelom aproprijacija između korisnika;
- 4) funkcionalna klasifikacija iskazuje rashode i izdatke po funkcionalnoj nameni za određenu oblast i nezavisna je od organizacije koja tu funkciju sprovodi;
- 5) programska klasifikacija iskazuje klasifikaciju programa korisnika budžetskih sredstava;
- 6) klasifikacija rashoda i izdataka prema izvorima finansiranja iskazuje prihode i primanja, rashode i izdatke prema osnovu ostvarenja tih sredstava.

Inostrani i domaći izvori finansiranja, kao i otplata inostranog i domaćeg duga, čine elemente klasifikacija iz stava 2. ovog člana.

Ministar bliže uređuje budžetsku klasifikaciju, koju primenjuju Republika Srbija i lokalna vlast, korisnici budžetskih sredstava i korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje u pripremanju finansijskih planova.

Utvrđivanje suficita i deficita

Član 30.

Iznos ukupnog fiskalnog suficita i način njegovog raspoređivanja utvrđuje se zakonom o budžetu Republike Srbije, odnosno odlukom o budžetu lokalne vlasti.

Iznos ukupnog fiskalnog deficita i način njegovog finansiranja utvrđuje se zakonom o budžetu Republike Srbije, odnosno odlukom o budžetu lokalne vlasti.

Konsolidovani budžet opšte države i ukupni fiskalni suficit, odnosno ukupni fiskalni deficit opšte države utvrđuje se u Memorandumu.

Budžetski kalendar

Član 31.

Postupak pripreme i donošenja budžeta i finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje izvršava se prema budžetskom kalendaru, i to:

- 1) Kalendar za nivo Republike Srbije:

(1) 15. mart - direktni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije dostavljaju Ministarstvu predloge za utvrđivanje prioriternih oblasti finansiranja za budžetsku i naredne dve fiskalne godine;

(2) 1. april - Vlada, na usaglašen predlog Ministarstva i posebnog tela Vlade utvrđuje prioriternu oblast finansiranja, uključujući i nacionalne investicione prioritete za budžetsku i naredne dve fiskalne godine;

(3) 10. april - Vlada organizuje javnu raspravu o prioriternim oblastima finansiranja, uključujući i nacionalne investicione prioritete za budžetsku i naredne dve fiskalne godine;

(4) 30. april - ministar u saradnji sa ministarstvima i institucijama nadležnim za ekonomsku politiku i privredni sistem, uzimajući u obzir i javnu raspravu, priprema

Memorandum, koji sadrži ekonomsku i fiskalnu politiku Vlade sa projekcijama za budžetsku i naredne dve fiskalne godine;

(5) 15. maj - Vlada usvaja Memorandum;

(6) 1. jun - ministar donosi uputstvo za pripremu nacrtu budžeta Republike Srbije;

(7) 1. jun - ministar dostavlja Memorandum lokalnoj vlasti i organizacijama za obavezno socijalno osiguranje;

(8) 1. septembar - direktni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije i organizacije za obavezno socijalno osiguranje dostavljaju predlog srednjoročnog i finansijskog plana Ministarstvu;

(9) 1. oktobar - Vlada, na predlog ministra, usvaja revidirani Memorandum, zajedno sa informacijama o finansijskim i drugim efektima novih politika, uzimajući u obzir posle 30. aprila ažurirani makroekonomski okvir;

(10) 15. oktobar - ministar dostavlja Vladi nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, nacrt odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje sa finansijskim planovima organizacija za obavezno socijalno osiguranje;

(11) 1. novembar - Vlada usvaja predlog zakona o budžetu Republike Srbije i dostavlja ga, zajedno sa revidiranim Memorandumom, predlozima odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje i finansijskim planovima organizacija za obavezno socijalno osiguranje, Narodnoj skupštini;

(12) 15. decembar - Narodna skupština donosi zakon o budžetu Republike Srbije i odluke o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje;

2) Kalendar budžeta lokalne vlasti:

(1) 15. jun - lokalni organ uprave nadležan za finansije izdaje uputstvo za pripremu nacrtu budžeta lokalne vlasti;

(2) 1. septembar - direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti dostavljaju predlog finansijskog plana lokalnom organu uprave nadležnom za finansije za budžetsku i naredne dve fiskalne godine;

(3) 15. oktobar - lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja nacrt odluke o budžetu nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti;

(4) 1. novembar - nadležni izvršni organ lokalne vlasti dostavlja predlog odluke o budžetu skupštini lokalne vlasti;

(5) 20. decembar - skupština lokalne vlasti donosi odluku o budžetu lokalne vlasti;

(6) 25. decembar - lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja ministru odluku o budžetu lokalne vlasti.

Rokovi iz stava 1. ovog člana predstavljaju krajnje rokove u budžetskom kalendaru.

Ministar propisuje postupak i dinamiku izrade srednjoročnog obima sredstava koje Vlada razmatra i utvrđuje u postupku usvajanja Memoranduma.

Dostavljanje predloga zakona o budžetu Republike Srbije i predloga odluke o budžetu lokalne vlasti

Član 32.

Vlada dostavlja Narodnoj skupštini:

- 1) Memorandum;
- 2) predlog zakona o budžetu Republike Srbije;
- 3) predloge odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje i finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Nadležni izvršni organ lokalne vlasti dostavlja skupštini lokalne vlasti predlog odluke o budžetu lokalne vlasti.

Srednjoročni prioriteti javnih investicija

Član 33.

Budžetski korisnici nadležni za poslove javnih investicija utvrđuju srednjoročne prioritete javnih investicija i dostavljaju ih Ministarstvu najkasnije do 15. marta.

Ministarstvo dostavlja budžetskim korisnicima uputstvo o sadržaju planova kojim se iskazuju srednjoročni prioriteti javnih investicija.

Vlada usvaja objedinjeni i usklađeni plan srednjoročnih prioriteta javnih investicija.

Usvojeni srednjoročni prioriteti javnih investicija uključuju se u Memorandum.

Planovi za sprovođenje srednjoročnih prioriteta javnih investicija izrađuju se kao deo finansijskih planova budžetskih korisnika.

Memorandum o budžetu

Član 34.

Ministar priprema Memorandum za budžetsku godinu i naredne dve fiskalne godine, koji se revidira u roku utvrđenom budžetskim kalendarom.

Memorandum sadrži:

- 1) srednjoročne projekcije makroekonomskih agregata i indikatora;
- 2) srednjoročne projekcije fiskalnih agregata i indikatora;
- 3) ciljeve i smernice ekonomske i fiskalne politike Vlade za srednjoročni period za koji se donosi Memorandum;
- 4) ostale ekonomske politike i strukturne reforme sa posebnim naglaskom na njihovim fiskalnim implikacijama;
- 5) konsolidovani budžet opšte države;
- 6) srednjoročne prioritete javnih investicija;
- 7) pregled prioriteta oblasti finansiranja i predloženih novih politika;
- 8) srednjoročni okvir rashoda budžeta Republike Srbije sa sveobuhvatnim obimom sredstava rashoda po budžetskim korisnicima za budžetsku godinu i naredne dve fiskalne godine;

- 9) procenu i kvantifikaciju fiskalnih rizika i potencijalnih obaveza;
- 10) strategiju za upravljanje javnim dugom Republike Srbije, u periodu za koji se donosi Memorandum.

Revidirani Memorandum sadrži i pregled nenamenskih i namenskih transfera iz budžeta Republike Srbije pojedinačno za svaku jedinicu lokalne samouprave.

Uputstvo za pripremu budžeta Republike Srbije

Član 35.

Po donošenju Memoranduma, Ministarstvo dostavlja direktnim korisnicima sredstava budžeta Republike Srbije uputstvo za izradu srednjoročnih i finansijskih planova za pripremu budžeta Republike Srbije.

Uputstvo iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) osnovne ekonomske pretpostavke i smernice za pripremu predloga finansijskog plana budžetskog korisnika i nacrtu budžeta Republike Srbije;
- 2) obim sredstava koji može da sadrži predlog finansijskog plana direktnog korisnika sredstava budžeta Republike Srbije za budžetsku godinu, sa projekcijama za naredne dve fiskalne godine, utvrđenim srednjoročnim obimom rashoda iz Memoranduma;
- 3) smernice za pripremu srednjoročnih planova direktnih korisnika sredstava budžeta Republike Srbije;
- 4) smernice i zahteve za obrazloženje, srednjoročnu kvantifikaciju i procenu efekata novih politika i investicionih prioriteta;
- 5) postupak i dinamiku pripreme budžeta Republike Srbije i predloga finansijskih planova direktnih korisnika sredstava budžeta Republike Srbije;
- 6) način na koji će korisnici u predlogu finansijskog plana iskazati rashode i izdatke.

Preporuka lokalnim vlastima, organizacijama za obavezno socijalno osiguranje i indirektnim korisnicima budžetskih sredstava

Član 36.

Ministar dostavlja lokalnim vlastima i organizacijama za obavezno socijalno osiguranje Memorandum.

Nadležna ministarstva obaveštavaju indirektno korisnike sredstava budžeta Republike Srbije o osnovnim ekonomskim pretpostavkama i smernicama za pripremu budžeta Republike Srbije.

Lokalni organ uprave nadležan za finansije obaveštava direktne korisnike sredstava budžeta lokalne vlasti o osnovnim ekonomskim pretpostavkama i smernicama za pripremu budžeta lokalne vlasti, a direktni korisnik sredstava lokalne vlasti indirektno korisnike sredstava budžeta lokalne vlasti.

**Predlog finansijskog plana direktnih korisnika sredstava budžeta
Republike Srbije**

Član 37.

Na osnovu uputstva za pripremu nacrtu budžeta Republike i srednjoročnih planova, direktni korisnici budžetskih sredstava izrađuju predlog srednjoročnog i finansijskog plana.

Predlog finansijskog plana iz stava 1. ovog člana obuhvata:

- 1) rashode i izdatke za trogodišnji period, iskazane po budžetskoj klasifikaciji;
- 2) detaljno pisano obrazloženje rashoda i izdataka, kao i izvora finansiranja.

Predlog finansijskog plana budžetskog korisnika podnosi se u iznosu jednakom iznosu obima sredstava prve godine srednjoročnog okvira rashoda, definisanog u Memorandumu.

Delovi predloga finansijskog plana iz stava 2. ovog člana sastoje se iz pisanog objašnjenja, koje obuhvata i obrazloženje, srednjoročnu kvantifikaciju i procenu efekata novih politika i investicionih prioriteta, na osnovu Uputstva za pripremu budžeta Republike i srednjoročnih planova korisnika sredstava Republike Srbije i finansijskog zahteva.

**Priprema i dostavljanje finansijskih planova organizacija za
obavezno socijalno osiguranje i predloga finansijskih planova
indirektnih korisnika sredstava budžeta
Republike Srbije**

Član 38.

Organizacije za obavezno socijalno osiguranje obavezne su da pripreme finansijske planove na osnovu smernica utvrđenih Memorandumom.

Nadležna ministarstva su obavezna da, u skladu sa smernicama i u rokovima koje propisuje ministar, traže od organizacija za obavezno socijalno osiguranje da dostave podatke potrebne za ocenu dostavljenih predloga finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Ministar može da traži od organizacija za obavezno socijalno osiguranje neposredno podatke u vezi sa njihovim finansiranjem, koji su neophodni za pripremu nacrtu budžeta Republike Srbije i za ocenu dostavljenih predloga finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Nadležno ministarstvo obavezno je da finansijski plan organizacije za obavezno socijalno osiguranje dostavi ministru, koji ga, zajedno sa nacrtom budžeta Republike Srbije i nacrtom odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje, odnosno sa predlogom akta za Vladu o neprihvatanju finansijskog plana organizacije za obavezno socijalno osiguranje, dostavlja Vladi.

Finansijski plan iz stava 4. ovog člana Vlada dostavlja Narodnoj skupštini, sa predlogom zakona o budžetu Republike Srbije i predlogom odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Finansijski plan organizacije za obavezno socijalno osiguranje donosi se u skladu sa članom 6. stav 3. ovog zakona.

Predlozi finansijskih planova indirektnih korisnika sredstava budžeta Republike Srbije pripremaju se na osnovu smernica utvrđenih Memorandumom.

Razmatranje budžetskih zahteva

Član 39.

Ministarstvo razmatra zahteve korisnika budžetskih sredstava i organizacija za obavezno socijalno osiguranje sadržane u predlozima njihovih finansijskih planova imajući u vidu:

- 1) ciljeve u pogledu prihoda i primanja i rashoda i izdataka;
- 2) podatke i objašnjenja u skladu sa članom 37. ovog zakona;
- 3) usaglašenost sa smernicama utvrđenih Memorandumom i prioritetima koje utvrđuje Vlada.

Pre izrade nacrta budžeta, ministar izveštava direktne korisnike budžetskih sredstava o predloženim iznosima prihoda i primanja i rashoda i izdataka, a organizacije za obavezno socijalno osiguranje obaveštava o predlogu finansijskog plana koji nije usaglašen sa smernicama utvrđenim Memorandumom.

Direktni korisnici budžetskih sredstava dostavljaju mišljenje ministru na visinu sredstava i na obaveštenje iz stava 2. ovog člana, a organizacije za obavezno socijalno osiguranje dostavljaju mišljenje nadležnom direktnom korisniku budžetskih sredstava.

U slučaju nepostizanja usaglašenosti u smislu st. 2. i 3. ovog člana, Vlada nalaže otklanjanje nepravilnosti u finansijskom planu organizacije za obavezno socijalno osiguranje.

Nadležni organ organizacije za obavezno socijalno osiguranje iz člana 6. stav 3. ovog zakona, u obavezi je da izvrši izmene u finansijskom planu u skladu sa stavom Vlade.

Uputstvo za pripremu budžeta lokalne vlasti

Član 40.

Po dobijanju Memoranduma, lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja direktnim korisnicima sredstava budžeta lokalne vlasti uputstvo za pripremu budžeta lokalne vlasti.

Uputstvo iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) osnovne ekonomske pretpostavke i smernice za pripremu nacrta budžeta lokalne vlasti;
- 2) opis planirane politike lokalne vlasti;
- 3) procene prihoda i primanja i rashoda i izdataka budžeta lokalne vlasti za budžetsku i naredne dve fiskalne godine;
- 4) obim sredstava koji može da sadrži predlog finansijskog plana direktnog korisnika sredstava budžeta lokalne vlasti za budžetsku godinu, sa projekcijama za naredne dve fiskalne godine;
- 5) smernice za pripremu srednjoročnih planova direktnih korisnika sredstava budžeta lokalnih vlasti;

6) postupak i dinamiku pripreme budžeta lokalne vlasti i predloga finansijskih planova direktnih korisnika sredstava budžeta lokalne vlasti.

Priprema i dostavljanje predloga finansijskih planova korisnika sredstava budžeta lokalne vlasti

Član 41.

Na osnovu uputstva za pripremu nacrtu budžeta lokalne vlasti, direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti izrađuju predlog finansijskog plana i dostavljaju ga lokalnom organu uprave nadležnom za finansije.

U pogledu sadržine predloga finansijskog plana direktnih korisnika sredstava budžeta lokalne vlasti shodno se primenjuju odredbe člana 37. ovog zakona.

Indirektni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti obavezni su da pripreme predlog finansijskog plana na osnovu smernica koje se odnose na budžet lokalne vlasti.

Direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti obavezni su da, u skladu sa smernicama i u rokovima koje propisuje nadležni izvršni organ lokalne vlasti, traže od indirektnih korisnika budžetskih sredstava za koje su odgovorni, da dostave podatke neophodne za izradu predloga finansijskog plana direktnog korisnika budžetskih sredstava.

Lokalni organ uprave nadležan za finansije može da traži neposredno od indirektnih korisnika budžetskih sredstava podatke o finansiranju korisnika, koji su neophodni za pripremu predloga budžeta lokalne vlasti.

Utvrđivanje predloga budžeta i predloga odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje i dostavljanje Narodnoj skupštini, odnosno skupštini lokalne vlasti

Član 42.

Ministar dostavlja Vladi nacrt zakona o budžetu Republike Srbije i nacrtu odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje sa finansijskim planovima organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Vlada može da traži od ministra da dostavi dodatne informacije ili objašnjenja koja se tiču nacrtu zakona o budžetu Republike Srbije, nacrtu odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje i finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Vlada odlučuje o izmenama nacrtu zakona o budžetu Republike Srbije, usvaja predlog zakona o budžetu Republike Srbije, vrši ocenu finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje, utvrđuje predloge odluka o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje i dostavlja ih Narodnoj skupštini, zajedno sa Memorandumom.

Lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja nacrt odluke o budžetu lokalne vlasti nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti i istovremeno upoznaje građane sa nacrtom odluke o budžetu.

Nadležni izvršni organ lokalne vlasti može da traži od lokalnog organa uprave nadležnog za finansije dodatne informacije ili objašnjenja koja se odnose na nacrt odluke o budžetu lokalne vlasti.

Nadležni izvršni organ lokalne vlasti utvrđuje predlog odluke o budžetu lokalne vlasti i obavezno ga dostavlja skupštini lokalne vlasti, u roku utvrđenom budžetskim kalendarom.

Ukoliko nadležni izvršni organ lokalne vlasti ne dostavi predlog odluke o budžetu skupštini lokalne vlasti u roku utvrđenom budžetskim kalendarom, skupština lokalne vlasti može doneti budžet.

Donošenje budžeta i davanje saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje

Član 43.

Narodna skupština, odnosno skupština lokalne vlasti, donosi zakon o budžetu Republike Srbije, odnosno odluku o budžetu lokalne vlasti.

Narodna skupština donosi odluke o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Ograničenja kod donošenja budžeta

Član 44.

Izmena predloga budžeta koju vrši Narodna skupština, odnosno skupština lokalne vlasti, mora biti u okviru maksimuma deficita utvrđenog u predlogu budžeta Vlade, odnosno nadležnog izvršnog organa lokalne vlasti.

Suficit utvrđen u predlogu budžeta Vlade, odnosno nadležnog izvršnog organa lokalne vlasti, ne može se koristiti za povećanje rashoda predloženih budžetom.

Predlog za smanjenje prihoda, mora da sadrži mere za uvećanje drugih prihoda ili umanjeње rashoda za isti iznos.

Predlog za uvećanje rashoda, mora da sadrži mere za uvećanje prihoda ili umanjeње drugih rashoda za isti iznos.

Objavlivanje budžeta, Memoranduma i finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje

Član 45.

Zakon o budžetu Republike Srbije, revidirani Memorandum, odluke o davanju saglasnosti na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje i finansijski planovi organizacija za obavezno socijalno osiguranje objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Odluke o budžetima lokalne vlasti objavljuju se u službenim glasilima lokalne vlasti.

Fiskalna godina i privremeno finansiranje

Član 46.

Budžet se donosi za period od jedne fiskalne godine i važi za godinu za koju je donet.

Fiskalnom godinom smatra se period od dvanaest meseci, od 1. januara do 31. decembra kalendarske godine.

Budžet se može doneti i za period od tri fiskalne godine.

U slučaju da Narodna skupština, odnosno skupština lokalne vlasti, ne donese budžet u roku utvrđenom budžetskim kalendarom, vrši se privremeno finansiranje u vremenu od najduže prva tri meseca fiskalne godine.

Privremeno finansiranje, u smislu stava 4. ovog člana, vrši se najviše do jedne četvrtine iznosa planiranih rashoda u aktu o budžetu prethodne fiskalne godine, s tim što raspoređeni rashodi u prethodnoj godini po vrstama i namenama ne predstavljaju ograničenje, izuzev za isplatu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, koje se vrši do nivoa izvršenih rashoda u zadnjem kvartalu prethodne godine.

Vlada donosi odluku o privremenom finansiranju i daje saglasnost na odluku o privremenom finansijskom planu organizacije za obavezno socijalno osiguranje.

Nadležni izvršni organ lokalne vlasti donosi odluku o privremenom finansiranju.

Odluku o privremenom finansijskom planu organizacije za obavezno socijalno osiguranje donosi nadležni organ organizacije, u skladu sa zakonom i drugim propisom.

Po isteku privremenog finansiranja plaćene i preuzete obaveze u tom periodu, u skladu sa aktom o privremenom finansiranju, uključuju se u budžet, odnosno finansijski plan organizacije za obavezno socijalno osiguranje za tekuću godinu.

Izuzetno, period privremenog finansiranja se može produžiti za još tri meseca, tako da ukupno traje šest meseci, ako se budžet ne donese ni do 15. marta tekuće budžetske godine. U periodu privremenog finansiranja januar - jun u pogledu obima i rasporeda rashoda primenjuje se ograničenje iz stava 5. ovog člana srazmerno periodu privremenog finansiranja.

Odredbe st. 1-5. i stava 10. ovog člana shodno se primenjuju na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Izmene i dopune budžeta i finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje

Član 47.

Ako se u toku fiskalne godine donese zakon ili drugi propis koji za rezultat ima smanjenje planiranih prihoda ili povećanje planiranih rashoda, donosi se odluka kojom se utvrđuju dodatni prihodi ili umanjene rashoda, u cilju uravnoteženja budžeta.

Ako u toku fiskalne godine dođe do povećanja rashoda ili smanjenja prihoda, budžet se uravnotežuje smanjenjem planiranih rashoda ili uvođenjem novih prihoda.

Uravnoteženje budžeta se vrši putem rebalansa budžeta, koji se donosi po postupku za donošenje budžeta.

Ne može se doneti zakon ili drugi propis koji predviđa trošenje javnih sredstava van budžeta.

Odredbe st. 1-4. ovog člana shodno se primenjuju na finansijske planove organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Finansijski efekti zakona i drugih propisa

Član 48.

Obrazloženje zakona ili drugog propisa dostavljenog Vladi ili nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti radi utvrđivanja predloga, odnosno usvajanja, mora sadržati procenu finansijskih efekata koje će takav zakon, odnosno drugi propis, imati na budžet.

Procena iz stava 1. ovog člana mora sadržati podatke o tome da li se predloženim zakonom, odnosno drugim propisom, povećavaju ili smanjuju budžetski prihodi i primanja ili rashodi i izdaci za budžetsku godinu i za naredne dve fiskalne godine.

Procena iz st. 1. i 2. ovog člana obavezno sadrži:

- 1) predviđene promene u prihodima i rashodima, te primanjima i izdacima za budžetsku godinu i naredne dve fiskalne godine;
- 2) predloge za pokrivanja povećanih rashoda i izdataka budžeta;
- 3) predloge za pokrivanja smanjenih prihoda i primanja budžeta;
- 4) saglasnost ministarstva, odnosno lokalnog organa uprave nadležnog za finansije.

Ako se tokom godine donesu zakoni i drugi propisi na osnovu kojih nastaju nove obaveze za budžet, sredstva će se osigurati u budžetu za sledeću budžetsku godinu u skladu s projekcijama i mogućnostima.

Odredbe ovoga člana na odgovarajući se način primenjuju na vanbudžetske korisnike i jedinice lokalne vlasti.

IV. IZVRŠENJE BUDŽETA

Naplata prihoda i primanja budžeta

Član 49.

Prihodi i primanja budžeta Republike Srbije i budžeta lokalne vlasti prikupljaju se i naplaćuju u skladu sa zakonom i drugim propisima, nezavisno od iznosa utvrđenih u budžetu za pojedine vrste prihoda i primanja.

Direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava obavezni su da obezbede potpuno i pravovremeno, na dan realizacije, uplaćivanje prihoda i primanja budžeta iz okvira svoje nadležnosti na propisani račun odgovarajućeg konsolidovanog računa trezora, za potrebe raspoređivanja u budžetu, u skladu sa zakonom.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i u periodu privremenog finansiranja.

Dodeljivanje aproprijacija i finansijsko planiranje

Član 50.

U roku od 15 dana od dana stupanja na snagu zakona, odnosno odluke o budžetu, direktni korisnici budžetskih sredstava, koji su, u budžetskom smislu, odgovorni za indirektno korisnike budžetskih sredstava, vrše raspodelu sredstava indirektnim korisnicima u okviru svojih odobrenih aproprijacija i o tome obaveštavaju svakog indirektnog korisnika, po dobijenoj saglasnosti Uprave za trezor, odnosno trezora lokalne vlasti.

Za direktne korisnike koji iskazuju rashode u programskom delu budžeta rok iz stava 1. ovog člana je 30 dana.

Direktnom korisniku budžetskih sredstava, koji ne postupi u skladu sa odredbama st. 1. i 2. ovog člana, neće se dozvoliti korišćenje aproprijacija.

Direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava koji donose finansijske planove na osnovu zakona, dužni su da svoje finansijske planove usklade sa odobrenim aproprijacijama u budžetu.

Direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava koji po zakonu nemaju utvrđenu obavezu donošenja finansijskih planova, donose plan za korišćenje onih aproprijacija za koje obim i namena nije unapred zakonom određena i to po bližim namenama i aktivnostima, kako bi se omogućilo praćenje ostvarivanja budžetskih principa iz člana 4. stav 3. ovog zakona.

Rok za donošenje akata iz st. 4. i 5. ovog člana je 45 dana od dana stupanja na snagu zakona o budžetu Republike Srbije, odnosno odluke o budžetu lokalne vlasti.

Planiranje likvidnosti budžeta

Član 51.

Ministarstvo, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, planira likvidnost, odnosno gotovinski tok budžeta na osnovu prihoda i primanja, te rashoda i izdataka, u okviru planova za izvršenje budžeta, koje priprema direktni korisnik budžetskih sredstava, u skladu sa metodologijom i u rokovima koje propisuje ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije.

Plan izvršenja budžeta predstavlja pregled planiranih prihoda i primanja direktnog korisnika budžetskih sredstava prema izvoru finansiranja i pregled planiranih rashoda i izdataka.

Član 52.

Korisnik budžetskih sredstava, koji određeni rashod izvršava iz sredstava budžeta i iz drugih prihoda, obavezan je da izmirenje tog rashoda prvo vrši iz prihoda iz tih drugih izvora.

Određivanje obima rashoda direktnih i indirektnih korisnika budžetskih sredstava u određenom periodu

Član 53.

Direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava mogu da vrše plaćanja do visine rashoda koje, za tromesečni ili neki drugi period, odredi ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije (u daljem tekstu: kvota).

Prilikom određivanja kvota za direktne korisnike budžetskih sredstava, ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, imaju u vidu sredstva planirana u budžetu za direktnog korisnika budžetskih sredstava, plan izvršenja budžeta za direktnog budžetskog korisnika i likvidne mogućnosti budžeta.

Ministarstvo, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, obaveštava direktne korisnike budžetskih sredstava o kvotama, najkasnije u roku od 15 dana pre početka perioda na koji se odnosi.

Ministar propisuje postupak i uslove za određivanje kvota iz st. 1. i 2. ovog člana, kao i mere u slučajevima nepoštovanja kvota.

Odgovornost za preuzete obaveze

Član 54.

Obaveze koje preuzimaju direktni, odnosno indirektni korisnici budžetskih sredstava i organizacije za obavezno socijalno osiguranje moraju odgovarati aproprijaciji koja im je odobrena za tu namenu u toj budžetskoj godini.

Obaveze preuzete u skladu sa odobrenim aproprijacijama, a neizvršene u toku godine, prenose se i imaju status preuzetih obaveza i u narednoj budžetskoj godini izvršavaju se na teret odobrenih aproprijacija za tu budžetsku godinu.

Preuzete obaveze i sve finansijske obaveze iz st. 1. i 2. ovog člana moraju biti izvršene isključivo na principu gotovinske osnove sa konsolidovanog računa trezora, osim ako je zakonom, odnosno aktom Vlade predviđen drugačiji metod.

Strana sredstva plaćanja

Član 55.

Korisnik sredstava budžeta Republike Srbije, korisnik sredstava organizacije za obavezno socijalno osiguranje i sredstava budžeta lokalne vlasti, kao i drugi korisnik javnih sredstava koji je uključen u sistem konsolidovanog računa trezora, može imati devizni račun samo kod Narodne banke Srbije, osim ako posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano.

Novčana sredstva na deviznim računima iz stava 1. ovog člana vode se i deponuju u okviru konsolidovanog računa trezora Republike Srbije, odnosno trezora lokalne vlasti.

Izuzetno, ministar može korisniku iz stava 1. ovog člana odobriti otvaranje deviznog računa kod ovlašćene banke za plaćanja koja ne mogu da se izvrše preko Narodne banke Srbije, ako to zahteva specifičnost poslova tog korisnika.

Na kupovinu i prodaju stranih sredstava plaćanja, na plaćanje, naplaćivanje i prenos u stranim sredstvima plaćanja u kojima učestvuju korisnici iz stava 1. ovog člana, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje devizno poslovanje.

Narodna banka Srbije obezbeđuje podatke o stanju stranih sredstava plaćanja na računima korisnika iz stava 1. ovog člana.

Podatke iz stava 5. ovog člana Narodna banka Srbije dostavlja Ministarstvu mesečno, odnosno po zahtevu korisnika ili Ministarstva.

Upravljanje preuzetim obavezama

Član 56.

Prilikom preuzimanja obaveza, direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava dužni su da se pridržavaju smernica o rokovima i uslovima plaćanja, koje određuje ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije.

Korisnici budžetskih sredstava preuzimaju obaveze na osnovu pisanog ugovora ili drugog pravnog akta, ukoliko zakonom nije drukčije propisano.

Preuzete obaveze čiji je iznos veći od iznosa sredstava predviđenog budžetom ili koje su nastale u suprotnosti sa ovim zakonom ili drugim propisom, ne mogu se izvršavati na teret konsolidovanog računa trezora Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti.

Prinudna naplata koja se odnosi na korisnika budžetskih sredstava, a u osnov za prinudnu naplatu je naveden račun izvršenja budžeta, može se sprovesti do iznosa 50% ukupnog obima sredstava opredeljenog tom budžetskom korisniku, na teret njegovih aproprijacija, a preko aproprijacije koja je namenjena za ovu vrstu rashoda, čije će se izvršenje obavljati sukcesivno, prema dinamici izvršenja budžeta (mesečne kvote).

Prinudnom naplatom ne mogu se teretiti aroprijacije za otplatu duga i datih garancija i izvršavanje rashoda iz sredstava donacija.

Prinudnom naplatom ne mogu se teretiti aroprijacije namenjene za sufinansiranje razvojne pomoći Evropske unije, kao ni aroprijacije koje se finansiraju iz razvojne pomoći Evropske unije kada su ista data na upravljanje Republici Srbiji.

Ukoliko je kao dužnik naveden račun izvršenja budžeta lokalne vlasti, rok za početak izvršenja takvih rešenja je pet dana od dana unosa rešenja.

Zaključivanje ugovora

Član 57.

Ugovori o nabavci dobara, finansijske imovine, pružanju usluga ili izvođenju građevinskih radova, koje zaključuju direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava i korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, moraju biti zaključeni u skladu sa propisima koji regulišu javne nabavke.

Plaćanje iz budžeta

Član 58.

Rashod iz budžeta zasniva se na knjigovodstvenoj dokumentaciji.

Pravni osnov i iznos preuzetih obaveza, koji proističu iz izvorne knjigovodstvene dokumentacije, moraju biti sačinjeni i potvrđeni u pisanoj formi pre plaćanja obaveze.

Ministar bliže uređuje način nastanka obaveze, izveštavanje o preuzetim obavezama i način plaćanja, koje se vrši iz republičkog, odnosno budžeta lokalne vlasti.

Odredbe st. 1-3. ovog člana shodno se primenjuju na obaveze organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Plaćanja sa konsolidovanog računa trezora za realizaciju obaveza drugih korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora neće se vršiti ukoliko ovi korisnici nisu dobili saglasnost na finansijski plan na način propisan zakonom, odnosno aktom skupštine lokalne vlasti i ukoliko taj plan nisu dostavili Upravi za trezor.

Povraćaj sredstava u budžet

Član 59.

U slučaju da za izvršenje određenog plaćanja nije postojao pravni osnov, direktni, odnosno indirektni korisnik budžetskih sredstava obavezan je da odmah zatraži povraćaj sredstava u budžet.

Ako se sredstva vrate u istoj fiskalnoj godini u kojoj je plaćanje izvršeno, za iznos vraćenih sredstava umanjuje se odgovarajuća aroprijacija korisnika budžetskih sredstava kome je izvršen povraćaj.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju na povraćaj sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje.

Po isteku fiskalne godine, direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava vратиće u budžet sredstva koja su im preneti u skladu sa aktom o budžetu, a nisu utrošena.

Ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije propisuje način utvrđivanja iznosa i postupak vraćanja neutrošenih sredstava iz stava 4. ovog člana.

Povraćaj više ili pogrešno naplaćenih budžetskih prihoda

Član 60.

Ako je od obveznika naplaćeno više prihoda iz člana 14. stav 1. tač. (1)-(5) i tačka (7) ovog zakona, odnosno ako je osnov za naplatu bio pogrešan, izvršiće se povraćaj u skladu sa zakonom kojim se uređuje naplata javnih prihoda.

Povraćaj prihoda iz stava 1. ovog člana vrši se na teret uplatnog računa prihoda.

Ako na uplatnom računu prihoda iz stava 1. ovog člana nema dovoljno sredstava da bi se izvršio povraćaj, a u pitanju je prihod koji u celini pripada budžetu Republike Srbije ili budžetu lokalne vlasti, odnosno koji se deli između budžeta Republike Srbije i budžeta lokalne vlasti, Uprava za trezor je obavezna da na uplatni račun javnog prihoda, sa kojeg treba izvršiti povraćaj, prenese iznos sredstava koja će se vratiti obvezniku, srazmerno propisanom učešću korisnika u raspodeli tog prihoda.

Odredbe st. 1-3. ovog člana shodno se primenjuju na propisani evidentni račun organa nadležnog za poslove carina za uplatu akciza i poreza pri uvozu.

Uprava za trezor izvršava povraćaj prihoda najkasnije pet dana od dana prijema rešenja, odnosno drugog akta za povraćaj.

Promene u aproprijacijama u toku godine

Član 61.

U slučaju da se u toku godine obim poslovanja ili ovlašćenja direktnog, odnosno njegovog indirektnog korisnika budžetskih sredstava promeni, iznos aproprijacija izdvojenih za aktivnosti tog korisnika povećaće se, odnosno smanjiti.

Ako se obim poslovanja ili ovlašćenja direktnog, odnosno njegovog indirektnog korisnika budžetskih sredstava iz stava 1. ovog člana poveća, sredstva će se obezbediti iz tekuće budžetske rezerve.

U slučaju osnivanja novog direktnog, odnosno indirektnog korisnika budžetskih sredstava, sredstva za njegovo poslovanje ili ovlašćenja obezbeđuju se iz tekuće budžetske rezerve.

Ako korisnik budžetskih sredstava prestane da postoji, a njegovi zadaci nisu preneti na drugog korisnika budžetskih sredstava, neiskorišćena sredstva se prenose u tekuću budžetsku rezervu i mogu se koristiti za namene za koje je predviđeno korišćenje sredstava stalne budžetske rezerve.

Ako se u toku godine od jednog direktnog, odnosno indirektnog korisnika budžetskih sredstava obrazuje više direktnih, odnosno indirektnih korisnika, neiskorišćena sredstva raspoređena tom korisniku prenose se u tekuću budžetsku rezervu i raspoređuju novoobrazovanim direktnim, odnosno indirektnim korisnicima budžetskih sredstava.

Odluku o promeni u aproprijacijama iz st. 1-5. ovog člana i o korišćenju sredstava tekuće budžetske rezerve donosi Vlada, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti.

Direktni korisnik budžetskih sredstava, uz odobrenje ministra, odnosno lokalnog organa uprave nadležnog za finansije, može izvršiti preusmeravanje aproprijacije odobrene na ime određenog rashoda u iznosu do 5% vrednosti aproprijacije za rashod čiji se iznos umanjuje.

Direktni korisnik budžetskih sredstava, uz odobrenje ministra, odnosno lokalnog organa uprave nadležnog za finansije, može izvršiti preusmeravanje sredstava unutar programa u iznosu do 10% vrednosti aproprijacije čija se sredstva umanjuju.

Preusmeravanje aproprijacija iz st. 7. i 8. odnose se na aproprijacije iz prihoda iz budžeta, dok se iz ostalih izvora mogu menjati bez ograničenja.

Organizacija za obavezno socijalno osiguranje, na osnovu odluke direktora organizacije za obavezno socijalno osiguranje, može vršiti preusmeravanje aproprijacija odobrenih na ime određenog rashoda u iznosu do 5% vrednosti aproprijacije za rashod čiji se iznos umanjuje, a izuzetno i preko 5% za troškove zdravstvene zaštite.

Aproprijacije se ne mogu prenositi između zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

Privremena obustava izvršenja budžeta

Član 62.

Ako se u toku fiskalne godine rashodi povećaju ili prihodi smanje Vlada, na predlog ministra, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, na predlog lokalnog organa uprave nadležnog za finansije, može obustaviti izvršenje pojedinih rashoda (u daljem tekstu: privremena obustava izvršenja), ne duže od 45 dana.

Privremenom obustavom izvršenja može se:

- 1) zaustaviti preuzimanje obaveza;
- 2) predložiti produženje ugovornog roka za plaćanje;
- 3) zaustaviti davanje odobrenja za zaključenje ugovora;
- 4) zaustaviti korišćenje kvota.

Ministarstvo, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, u saradnji sa direktnim korisnicima budžetskih sredstava, pripremaju predlog obima i mera privremene obustave izvršenja.

Mere privremene obustave izvršenja mogu se primeniti na sve direktne korisnike budžetskih sredstava.

O odluci iz stava 1. ovog člana Vlada obaveštava Narodnu skupštinu, a nadležni izvršni organ lokalne vlasti obaveštava skupštinu lokalne vlasti, u roku od sedam dana.

Rebalans budžeta

Član 63.

Rebalansom budžeta koji, na predlog Vlade, odnosno nadležnog izvršnog organa lokalne vlasti, usvaja Narodna skupština, odnosno skupština lokalne vlasti, vrši se usklađivanje prihoda i rashoda budžeta na nižem, višem ili istom nivou.

Ako se u toku sprovođenja mera privremene obustave izvršenja, budžetski deficit ne uskladi sa mogućnošću finansiranja, odnosno sa planiranim deficitom, Vlada, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, u roku od 15 dana pre isteka perioda u kojem se sprovodi privremena obustava izvršenja, utvrđuje predlog rebalansa budžeta.

U toku usvajanja rebalansa budžeta Vlada, na predlog ministra, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, na predlog lokalnog organa uprave nadležnog za finansije, može nastaviti sa privremenom obustavom izvršenja pojedinih rashoda.

Budžetski fond

Član 64.

Budžetski fond je evidencioni račun u okviru glavne knjige trezora, koji otvara Vlada, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, kako bi se pojedini budžetski prihodi i rashodi vodili odvojeno, radi ostvarivanja cilja koji je predviđen posebnim republičkim, odnosno lokalnim propisom ili međunarodnim sporazumom.

Propisom, odnosno sporazumom iz stava 1. ovog člana, definišu se:

- 1) svrha budžetskog fonda;
- 2) vreme za koje se budžetski fond osniva;
- 3) nadležno ministarstvo, odnosno lokalni organ uprave odgovoran za upravljanje fondom;
- 4) izvori finansiranja budžetskog fonda.

Finansiranje budžetskog fonda i obaveze koje proističu iz budžetskog fonda

Član 65.

Budžetski fond se finansira iz:

- 1) aproprijacija obezbeđenih u okviru budžeta za tekuću godinu;
- 2) namenskih prihoda budžeta, koji su definisani kao namenski prihodi budžetskog fonda;
- 3) prihoda koji proističu iz upravljanja likvidnim sredstvima budžetskog fonda.

Obaveze budžetskog fonda izmiruju se iz sredstava fonda.

Upravljanje budžetskim fondom

Član 66.

Budžetskim fondom upravlja nadležno ministarstvo, odnosno nadležni lokalni organ uprave.

Po ukidanju budžetskog fonda, prava i obaveze budžetskog fonda preuzima ministarstvo, odnosno lokalni organ uprave iz stava 1. ovog člana.

Posebni uslovi za upotrebu sredstava budžetskog fonda

Član 67.

Plaćanje na teret budžetskog fonda vrši se do nivoa sredstava raspoloživih u budžetskom fondu, a obaveze se preuzimaju u okviru realno planiranih prihoda budžetskog fonda.

Na kraju tekuće godine neiskorišćena sredstva sa računa budžetskog fonda prenose se u narednu godinu.

Sredstva razvojne pomoći Evropske unije

Član 68.

Podelu odgovornosti i način upravljanja sredstvima za sufinansiranje programa razvojne pomoći Evropske unije, kao i sredstvima razvojne pomoći Evropske unije, kada

su ista data na upravljanje Republici Srbiji u skladu sa međunarodnim sporazumom između Republike Srbije i Evropske unije, bliže uređuje Vlada, na predlog ministra.

Vlada određuje lice odgovorno za funkcionisanje celokupnog sistema finansijskog upravljanja fondovima Evropske unije, za transfer sredstava iz Evropske unije, kao i za sredstva iz nacionalnog sufinansiranja.

Tekuća budžetska rezerva

Član 69.

U okviru budžeta deo planiranih prihoda ne raspoređuje se unapred, već se zadržava na ime tekuće budžetske rezerve.

Sredstva tekuće budžetske rezerve koriste se za neplanirane svrhe za koje nisu utvrđene aproprijacije ili za svrhe za koje se u toku godine pokaže da aproprijacije nisu bile dovoljne.

Vlada, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, donosi na predlog ministra, odnosno lokalnog organa uprave nadležnog za finansije, rešenje o upotrebi tekuće budžetske rezerve.

Sredstva tekuće budžetske rezerve raspoređuju se na direktne korisnike budžetskih sredstava tokom fiskalne godine.

Izuzetno od odredaba st. 1-4. ovog člana, sredstva tekuće rezerve budžeta Republike Srbije mogu se koristiti i za izvršavanje obaveza budžeta lokalne vlasti usled smanjenog obima prihoda budžeta lokalne vlasti.

Stalna budžetska rezerva

Član 70.

U budžetu se planiraju sredstva za stalnu budžetsku rezervu, koja se iskazuje na aproprijaciji namenjenoj za budžetske rezerve.

Stalna budžetska rezerva koristi se za finansiranje rashoda na ime učešća Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti, u otklanjanju posledica vanrednih okolnosti, kao što su zemljotres, poplava, suša, požar, klizišta, snežni nanosi, grad, životinjske i biljne bolesti, ekološka katastrofa i druge elementarne nepogode, odnosno drugih vanrednih događaja, koji mogu da ugroze život i zdravlje ljudi ili prouzrokuju štetu većih razmera.

Stalna budžetska rezerva opredeljuje se najviše do 1,5% ukupnih prihoda za budžetsku godinu.

Rešenje o upotrebi sredstava stalne budžetske rezerve donosi Vlada, na predlog ministra, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, na predlog lokalnog organa uprave nadležnog za finansije.

Izveštaj o korišćenju sredstava stalne budžetske rezerve dostavlja se Narodnoj skupštini, odnosno skupštini lokalne vlasti, uz završni račun budžeta.

Odgovornost funkcionera, odnosno rukovodioca direktnog, odnosno indirektnog korisnika budžetskih sredstava

Član 71.

Funkcioner, odnosno rukovodilac direktnog, odnosno indirektnog korisnika budžetskih sredstava, odgovoran je za preuzimanje obaveza, njihovu verifikaciju,

izdavanje naloga za plaćanje koje treba izvršiti iz sredstava organa kojim rukovodi i izdavanje naloga za uplatu sredstava koja pripadaju budžetu.

Funkcioner, odnosno rukovodilac direktnog, odnosno indirektnog korisnika budžetskih sredstava odgovoran je za zakonitu, namensku, ekonomičnu i efikasnu upotrebu budžetskih aproprijacija.

Funkcioner, odnosno rukovodilac direktnog, odnosno indirektnog korisnika budžetskih sredstava, može preneti pojedina ovlašćenja iz stava 1. ovog člana na druga lica u direktnom, odnosno indirektnom korisniku budžetskih sredstava.

Podela odgovornosti između naredbodavca i računopolagača

Član 72.

Funkcije naredbodavca i računopolagača ne mogu se poklapati.

Naredbodavac je funkcioner, odnosno rukovodilac korisnika budžetskih sredstava, odnosno lice koje je odgovorno za upravljanje sredstvima, preuzimanje obaveza, izdavanje naloga za plaćanje koji se izvršavaju iz sredstava organa, kao i za izdavanje naloga za uplatu sredstava koja pripadaju budžetu.

Računopolagač je lice koje je prema opštem ili pojedinačnom aktu organa odgovorno za zakonitost, ispravnost i sastavljanje isprava o poslovnoj promeni i drugim poslovnim događajima koji se odnose na korišćenje sredstava organa, odnosno budžetskih aproprijacija, kao i za zakonitost i ispravnost sastavljanja isprava o poslovnoj promeni i drugim poslovnim događajima u vezi sa korišćenjem sredstava i druge imovine.

Ograničenje duga i garancije

Član 73.

U budžetu Republike Srbije utvrđuje se ograničenje ukupnog iznosa duga u toku budžetske godine, kao i ograničenje ukupnog iznosa garancija.

U postupku utvrđivanja ograničenja duga, Ministarstvo će razmotriti sve činjenice koje se odnose na:

- 1) zahteve za refinansiranje unutrašnjeg duga;
- 2) zahteve za finansiranje ukupnog deficita;
- 3) procene sledećih makroekonomskih indikatora, i to:
 - (1) učešće ukupnog državnog duga u bruto domaćem proizvodu;
 - (2) učešće godišnje otplate kamata na ime dugovanja u bruto domaćem proizvodu;
 - (3) iznos zaduživanja kod banaka, uključujući i Narodnu banku Srbije, po osnovu garancija za hartije od vrednosti;
 - (4) učešće kratkoročnog unutrašnjeg duga u ukupnom državnom dugu;
 - (5) učešće spoljnog duga u ukupnom državnom dugu;
 - (6) odnos duga i garancija prema prihodima;
 - (7) odnos rashoda na ime servisiranja ukupnog duga prema izvozu.

U budžetu Republike Srbije, odnosno budžetu lokalne vlasti obezbeđuju se sredstva za finansiranje privremene tekuće nelikvidnosti u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje javni dug.

Za finansiranje tekuće nelikvidnosti mogu se koristiti raspoloživa slobodna sredstva u okviru konsolidovanog računa trezora Republike Srbije, odnosno trezora lokalne vlasti, pod uslovima i na način koji propisuje ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije.

V. BUDŽETSKO RAČUNOVODSTVO I IZVEŠTAVANJE

Odgovornost za budžetsko računovodstvo

Član 74.

Indirektni korisnik budžetskih sredstava i korisnik sredstava organizacije za obavezno socijalno osiguranje odgovoran je za računovodstvo sopstvenih transakcija.

Direktni korisnik budžetskih sredstava odgovoran je za računovodstvo sopstvenih transakcija, a u okviru svojih ovlašćenja i za računovodstvo transakcija indirektnih korisnika budžetskih sredstava koji spadaju u njegovu nadležnost.

Visoki savet sudstva, odnosno Državno veće tužilaca odgovorno je za računovodstvo sopstvenih transakcija, a u okviru svojih ovlašćenja i za računovodstvo transakcija pravosudnih organa u okviru njihovog razdela.

Ministar, u ime Vlade, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije, u ime nadležnog izvršnog organa lokalne vlasti, odgovoran je za računovodstvo primljenih zajmova i dugova.

Ovlašćenje za donošenje budžetskih računovodstvenih propisa

Član 75.

Vlada bliže uređuje budžetsko računovodstvo i način vođenja konsolidovanog računa trezora.

Ministar uređuje način vođenja budžetskog računovodstva i sadržaj i način finansijskog izveštavanja za direktne i indirektno korisnike budžetskih sredstava, korisnike sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i budžetske fondove Republike Srbije i lokalne vlasti, a može doneti posebna uputstva o finansijskom izveštavanju za određene organe državne uprave.

Ministar utvrđuje način izveštavanja o ukupnim prihodima i primanjima i ukupnim rashodima i izdacima za trezore lokalne vlasti.

Ministar uređuje način pripreme, sastavljanja i podnošenja završnih računa direktnih i indirektnih korisnika budžetskih sredstava, korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i budžetskih fondova Republike Srbije i lokalne vlasti.

Podnošenje izveštaja Narodnoj skupštini, odnosno skupštini lokalne vlasti

Član 76.

Ministar, odnosno lokalni organ uprave nadležan za finansije obavezan je da redovno prati izvršenje budžeta i najmanje dva puta godišnje informiše Vladu, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti, a obavezno u roku od petnaest dana po isteku šestomesečnog, odnosno devetomesečnog perioda.

Nadležni ministri obavezni su da redovno prate izvršenje finansijskih planova organizacija za obavezno socijalno osiguranje i najmanje dva puta godišnje informišu Vladu i ministra, a obavezno u roku od petnaest dana po isteku šestomesečnog, odnosno devetomesečnog perioda.

U roku od petnaest dana po podnošenju izveštaja iz st. 1. i 2. ovog člana Vlada, odnosno nadležni izvršni organ lokalne vlasti usvaja i dostavlja izveštaje Narodnoj skupštini, odnosno skupštini lokalne vlasti.

Izveštaji sadrže i odstupanja između usvojenog budžeta i izvršenja i obrazloženje velikih odstupanja.

Predlog završnog računa

Član 77.

Predlog zakona o završnom računu budžeta Republike Srbije utvrđuje Vlada, a predlog odluke o završnom računu budžeta lokalne vlasti utvrđuje nadležni izvršni organ lokalne vlasti.

Kalendar za podnošenje godišnjih finansijskih izveštaja

Član 78.

Postupak pripreme, sastavljanja i podnošenja godišnjih finansijskih izveštaja korisnika budžetskih sredstava, korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje, budžeta Republike Srbije i budžeta lokalne vlasti izvršava se prema sledećem kalendaru, i to:

1) Kalendar za nivo Republike Srbije:

(1) 28. februar - indirektni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije pripremaju završni račun za prethodnu budžetsku godinu i podnose ga nadležnim direktnim korisnicima sredstava budžeta Republike Srbije; pravosudni organi koji se u budžetu Republike Srbije iskazuju zbirno pripremaju završni račun za prethodnu budžetsku godinu i podnose ga Visokom savetu sudstva, odnosno Državnom veću tužilaca; korisnici sredstava Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje pripremaju završni račun za prethodnu budžetsku godinu i podnose ga Republičkom zavodu za zdravstveno osiguranje;

(2) 31. mart - direktni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije pripremaju godišnji izveštaj i podnose ga Upravi za trezor, a direktni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije koji u svojoj nadležnosti imaju indirektno korisnike sredstava budžeta Republike Srbije kontrolišu, sravnjuju podatke iz njihovih završnih računa i sastavljaju konsolidovani godišnji izveštaj koji podnose Upravi za trezor; Visoki savet sudstva, odnosno Državno veće tužilaca kontrolišu, sravnjuju podatke iz završnih računa pravosudnih organa koji se iskazuju zbirno u okviru njihovih razdela i sastavljaju konsolidovane godišnje izveštaje, koje podnose Upravi za trezor;

(3) 30. april - organizacije za obavezno socijalno osiguranje donose odluke o završnim računima organizacija za obavezno socijalno osiguranje, usvajaju izveštaje o izvršenju finansijskih planova i podnose ih Upravi za trezor; Republički zavod za zdravstveno osiguranje kontrolišu, sravnjuje podatke iz završnih računa korisnika sredstava koji se nalaze u njegovoj nadležnosti, konsoliduje podatke i sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj, koji podnosi Upravi za trezor;

(4) 20. jun - Ministarstvo priprema nacrt zakona o završnom računu budžeta Republike Srbije i zajedno sa odlukama o završnim računima organizacija za obavezno socijalno osiguranje dostavlja Vladi;

(5) 15. jul - Vlada dostavlja Narodnoj skupštini predlog zakona o završnom računu budžeta Republike Srbije i odluke o završnim računima organizacija za obavezno socijalno osiguranje;

(6) 1. oktobar - Ministarstvo sastavlja konsolidovani izveštaj Republike Srbije i dostavlja ga Vladi;

(7) 1. novembar - Vlada dostavlja Narodnoj skupštini konsolidovani izveštaj Republike Srbije, radi informisanja;

2) Kalendar završnih računa budžeta lokalne vlasti:

(1) 28. februar - indirektni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti pripremaju završni račun za prethodnu budžetsku godinu i podnose ga nadležnim direktnim korisnicima sredstava budžeta lokalne vlasti;

(2) 31. mart - direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti pripremaju godišnji izveštaj i podnose ga lokalnom organu uprave nadležnom za finansije, a direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti koji u svojoj nadležnosti imaju indirektno korisnike sredstava budžeta lokalne vlasti kontrolišu, sravnjuju podatke iz njihovih završnih računa i sastavljaju konsolidovani godišnji izveštaj, koji podnose lokalnom organu uprave nadležnom za finansije;

(3) 15. maj - lokalni organ uprave nadležan za finansije priprema nacrt odluke o završnom računu budžeta lokalne vlasti i dostavlja ga nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti;

(4) 1. jun - nadležni izvršni organ lokalne vlasti dostavlja skupštini lokalne vlasti predlog odluke o završnom računu budžeta lokalne vlasti;

(5) 15. jun - lokalni organ uprave nadležan za finansije podnosi Upravi za trezor odluku o završnom računu budžeta lokalne vlasti usvojenu od strane skupštine lokalne vlasti i podnosi izveštaj o izvršenju budžeta lokalne vlasti, izuzev lokalnih organa uprave nadležnih za poslove finansija gradskih opština u sastavu grada, odnosno grada Beograda, koji svoje odluke o završnim računima budžeta i izveštaje o izvršenju budžeta dostavljaju, odnosno podnose gradu, odnosno gradu Beogradu;

(6) 1. jul - lokalni organ uprave nadležan za poslove finansija grada sastavlja konsolidovani izveštaj grada i podnosi Upravi za trezor.

Rokovi iz stava 1. ovog člana predstavljaju krajnje rokove u kalendaru za podnošenje godišnjih finansijskih izveštaja i drugih akata.

Sadržaj završnog računa

Član 79.

Završni račun priprema se u skladu sa međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima i sadrži:

1) bilans stanja;

2) bilans prihoda i rashoda;

3) izveštaj o izdacima za nabavku nefinansijske imovine i primanjima od prodaje nefinansijske imovine;

- 4) bilans finansiranja;
- 5) izveštaj o izvršenju budžeta, sačinjen tako da prikazuje razliku između odobrenih sredstava i izvršenja;
- 6) obrazloženje odstupanja između odobrenih sredstava i izvršenja;
- 7) izveštaj o primljenim donacijama i zaduženju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala i izvršenim otplatama dugova;
- 8) izveštaj o korišćenju sredstava iz tekuće i stalne budžetske rezerve;
- 9) izveštaj o garancijama datim u toku fiskalne godine;
- 10) izveštaj eksterne revizije o finansijskim izveštajima iz tač. 1) - 9) ovog člana u skladu sa članom 91. ovog zakona;
- 11) izveštaj o izlaznim rezultatima programskog dela budžeta;
- 12) detaljan izveštaj o realizaciji sredstava programa i projekata koji se finansiraju iz budžeta, a odnose se na:
 - subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama i privatnim preduzećima;
 - nefinansijsku imovinu koja se finansira iz sredstava za realizaciju Nacionalnog investicionog plana;
 - trošenje namenskih javnih prihoda i sopstvenih prihoda;
 - korišćenje sredstava iz odobrenih projektnih zajmova;
 - korišćenje sredstava za nabavku finansijske imovine;
- 13) napomene o računovodstvenim politikama i dodatnim analizama, obrazloženjima i spravnijavanju stavki izvoda iz izveštaja obuhvaćenih završnim računom.

VI. INTERNA FINANSIJSKA KONTROLA U JAVNOM SEKTORU

Član 80.

Interna finansijska kontrola u javnom sektoru obuhvata:

- 1) finansijsko upravljanje i kontrolu kod korisnika javnih sredstava;
- 2) internu reviziju kod korisnika javnih sredstava;
- 3) harmonizaciju koju obavlja Ministarstvo finansija – Centralna jedinica za harmonizaciju.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Član 81.

Direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava, korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i javna preduzeća osnovana od strane Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti, pravna lica osnovana od strane tih javnih preduzeća, odnosno pravna lica nad kojima Republika Srbija, odnosno lokalna vlast ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i druga pravna lica u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnih prihoda, uspostavljaju finansijsko upravljanje i kontrolu kao integrisani sistem interne kontrole, koji se sprovodi politikama, procedurama i aktivnostima sa zadatkom da se obezbedi razumno uveravanje da će svoje ciljeve ostvariti kroz:

- 1) poslovanje u skladu sa propisima, unutrašnjim aktima i ugovorima;
- 2) realnost i integritet finansijskih i poslovnih izveštaja;
- 3) ekonomično, efikasno i efektivno korišćenje sredstava;
- 4) zaštitu sredstava i podataka (informacija).

Finansijsko upravljanje i kontrola obuhvata sledeće elemente:

- 1) kontrolno okruženje;
- 2) upravljanje rizicima;
- 3) kontrolu;
- 4) informisanje i komunikacije;
- 5) praćenje i procenu sistema.

Finansijsko upravljanje i kontrola kao integrisani sistem interne kontrole organizuje se kao sistem procedura i odgovornosti svih lica uključenih u finansijske i poslovne procese.

Za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole, odgovoran je funkcioner, odnosno rukovodilac direktnog i indirektnog korisnika budžetskih sredstava, rukovodilac u korisniku sredstava organizacije za obavezno socijalno osiguranje, rukovodilac u javnom preduzeću, odnosno pravnom licu nad kojim Republika Srbija, odnosno lokalna vlast ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i rukovodilac u drugom pravnom licu u kome javna sredstva čine više od 50% ukupnih prihoda, odnosno lice koje on ovlasti.

Funkcioner, odnosno rukovodilac iz stava 4. ovog člana na propisani način izveštava ministra o adekvatnosti i funkcionisanju uspostavljenog sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Ministar utvrđuje zajedničke kriterijume i standarde za uspostavljanje i funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru.

Interna revizija

Član 82.

Interna revizija uspostavlja se u direktnim korisnicima sredstava budžeta Republike Srbije i organizacijama za obavezno socijalno osiguranje.

Direktni korisnici sredstava budžeta Republike Srbije uspostavljaju odgovarajuće oblike interne revizije za indirektno korisnike budžetskih sredstava koji su u njihovoj nadležnosti.

Direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti uspostavljaju odgovarajuće oblike interne revizije.

Interna revizija uspostavlja se i u javnim preduzećima osnovanim od strane Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti, pravnim licima osnovanim od strane tih javnih preduzeća, odnosno pravnim licima nad kojima Republika Srbija, odnosno lokalna vlast ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i nad drugim pravnim licima u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnih prihoda.

Ministar propisuje zajedničke kriterijume za organizovanje i standarde i metodološka uputstva za postupanje interne revizije i bliže uređuje poslove interne revizije u javnom sektoru.

Interni revizori su direktno odgovorni funkcionerima direktnih korisnika budžetskih sredstava, rukovodiocima organizacija za obavezno socijalno osiguranje, odnosno rukovodiocima javnih preduzeća i pravnih lica iz stava 4. ovog člana.

Funkcije interne revizije su:

- 1) provera primene zakona i poštovanja pravila interne kontrole;
- 2) ocena sistema internih kontrola u pogledu njihove adekvatnosti, uspešnosti i potpunosti;
- 3) davanje saveta kada se uvode novi sistemi, procedure ili zadaci;
- 4) revizija načina rada (performansi) koja predstavlja ocenu poslovanja i procesa, uključujući i nefinansijske operacije, u cilju ocene ekonomičnosti, efikasnosti i uspešnosti;
- 5) uspostavljanje saradnje sa eksternom revizijom;
- 6) vršenje ostalih zadataka neophodnih da bi se ostvarila sigurnost u pogledu funkcionisanja sistema interne revizije.

U vršenju funkcije, interni revizori obavezni su da čuvaju tajnost službenih i poslovnih podataka.

Interna revizija dostavlja godišnje izveštaje o radu Centralnoj jedinici za harmonizaciju najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Harmonizacija

Član 83.

Harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije vrši Centralna jedinica za harmonizaciju koja se obrazuje pri Ministarstvu.

Centralna jedinica za harmonizaciju obavlja poslove:

- 1) centralne harmonizacije i koordinacije metodologija finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru;
- 2) definisanja standarda kontrole u skladu sa međunarodno priznatim standardima;
- 3) definisanja zajedničkih kriterijuma za organizaciju i postupanje interne revizije u javnom sektoru i vođenje registra internih revizora i povelja interne revizije;
- 4) definisanja metodoloških uputstava i priručnika za finansijsko upravljanje i kontrolu;
- 5) stručnog usavršavanja, sertifikacije i nadzora nad radom internih revizora;
- 6) obuke rukovodilaca i zaposlenih u javnom sektoru iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole, u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima;
- 7) interne revizije kod korisnika budžetskih sredstava, organizacija, preduzeća i pravnih lica iz člana 81. stav 1. ovog zakona, po planu koji donosi ministar;

8) interne revizije kod korisnika budžetskih sredstava, za projekte koje sufinansira Evropska unija.

Ministar propisuje program za stručno obrazovanje i uslove i postupak sertifikovanja, odnosno polaganja ispita za sticanje profesionalnog zvanja ovlašćeni interni revizor u javnom sektoru, stručno osposobljavanje, usavršavanje i stimulatивно nagrađivanje zaposlenih na poslovima Centralne jedinice za harmonizaciju i daje smernice i uputstva za obavljanje poslova iz stava 2. ovog člana.

VII. BUDŽETSKA INSPEKCIJA

Član 84.

Poslove budžetske inspekcije obavlja Ministarstvo finansija, sa ciljem vršenja inspekcije nad:

- 1) direktnim i indirektnim korisnicima budžetskih sredstava;
- 2) organizacijama za obavezno socijalno osiguranje;
- 3) javnim preduzećima osnovanim od strane Republike Srbije, pravnim licima osnovanim od strane tih javnih preduzeća, pravnim licima nad kojima Republika Srbija ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i nad drugim pravnim licima u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnog prihoda;
- 4) autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave, javnim preduzećima osnovanim od strane lokalne vlasti, pravnim licima osnovanim od strane tih javnih preduzeća, pravnim licima nad kojima lokalna vlast ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i nad drugim pravnim licima u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnog prihoda;
- 5) pravnim licima i drugim subjektima kojima su direktno ili indirektno doznačena budžetska sredstva za određenu namenu, pravnim licima i drugim subjektima koji su učesnici u poslu koji je predmet kontrole i subjektima koji koriste budžetska sredstva po osnovu zaduživanja, subvencija, ostale državne pomoći u bilo kom obliku, donacija, dotacija i dr.

Član 85.

Poslove budžetske inspekcije na teritoriji autonomne pokrajine obavlja služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine, koju osniva nadležni organ autonomne pokrajine, sa ciljem vršenja inspekcije nad:

- 1) direktnim i indirektnim korisnicima budžetskih sredstava autonomne pokrajine;
- 2) javnim preduzećima osnovanim od strane autonomne pokrajine, pravnim licima osnovanim od strane tih javnih preduzeća, pravnim licima nad kojima autonomna pokrajina ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i nad drugim pravnim licima u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnog prihoda;
- 3) jedinicama lokalne samouprave, javnim preduzećima osnovanim od strane jedinica lokalne samouprave, pravnim licima osnovanim od strane tih javnih preduzeća, pravnim licima nad kojima jedinica lokalne samouprave ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i nad

drugim pravnim licima u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnog prihoda, u delu sredstava prenetih iz budžeta autonomne pokrajine;

4) pravnim licima i drugim subjektima kojima su direktno ili indirektno doznačena sredstva budžeta autonomne pokrajine za određenu namenu, pravnim licima i drugim subjektima koji su učesnici u poslu koji je predmet kontrole i subjektima koji koriste sredstva budžeta autonomne pokrajine po osnovu zaduživanja, subvencija, ostale državne pomoći u bilo kom obliku, donacija, dotacija i dr.

Nadležni izvršni organ jedinice lokalne samouprave osniva službu za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave.

Služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave nadležna je za sprovođenje inspekcije nad:

1) direktnim i indirektnim korisnicima sredstava budžeta jedinice lokalne samouprave;

2) javnim preduzećima osnovanim od strane jedinice lokalne samouprave, pravnim licima osnovanim od strane tih javnih preduzeća, pravnim licima nad kojima jedinica lokalne samouprave ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, kao i nad drugim pravnim licima u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnog prihoda;

3) pravnim licima i drugim subjektima kojima su direktno ili indirektno doznačena sredstva budžeta jedinice lokalne samouprave za određenu namenu, pravnim licima i drugim subjektima koji su učesnici u poslu koji je predmet kontrole i subjektima koji koriste sredstva budžeta jedinice lokalne samouprave po osnovu zaduživanja, subvencija, ostale državne pomoći u bilo kom obliku, donacija, dotacija i dr.

Član 86.

Funkcija budžetske inspekcije, službe za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i službe za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave je kontrola primene zakona u oblasti materijalno-finansijskog poslovanja i namenskog i zakonitog korišćenja sredstava korisnika budžetskih sredstava, organizacija, preduzeća, pravnih lica i drugih subjekata iz čl. 84. i 85. ovog zakona.

Član 87.

Ako se u postupku inspekcije utvrde nezakornitosti, budžetska inspekcija, odnosno služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine, odnosno služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave, rešenjem nalaže mere za njihovo otklanjanje i preuzima druge zakonom utvrđene postupke.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba ministru, odnosno nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

Član 88.

Ukoliko korisnici budžetskih sredstava iz člana 84. stav 1. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona ne postupe po konačnom rešenju budžetske inspekcije, ministar može izdati nalog da im se obustavi prenos sredstava budžeta u tekućem periodu, osim sredstava za plate, u visini nenamenski utrošenih sredstava koja su im po konačnom rešenju budžetske inspekcije naložena da vrate.

Član 89.

Ukoliko autonomna pokrajina ne postupi po rešenju budžetske inspekcije, ministar može privremeno obustaviti prenos pripadajućeg dela poreza na zarade i poreza na dobit preduzeća, odnosno prenos transfernih sredstava iz budžeta Republike Srbije autonomnoj pokrajini.

Ukoliko jedinica lokalne samouprave ne postupi po rešenju budžetske inspekcije, odnosno službe za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine, odnosno službe za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave, donetom u kontroli iz člana 84. tačka 4) i člana 85. stav 1. tačka 3) i stav 3. tačka 1) ovog zakona, ministar, na osnovu obaveštenja budžetske inspekcije, odnosno službe za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine, odnosno službe za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave, može privremeno obustaviti prenos transfernih sredstava iz budžeta Republike Srbije, do otklanjanja nepravilnosti konstatovanih zapisnikom.

Ukoliko organ lokalne vlasti prekorači nivo zaduženja propisan odredbama čl. 35. i 36. Zakona o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, broj 61/05) i ne postupi po članu 37. stav 3. tog zakona, ministar može privremeno obustaviti prenos transfernih sredstava iz budžeta Republike Srbije, odnosno pripadajućeg dela poreza na zarade i poreza na dobit preduzeća, do momenta ispunjenja uslova propisanih pomenutim zakonskim odredbama.

Prava i dužnosti

Član 90.

Rad budžetske inspekcije je nezavisan i samostalan. Njen rad, ovlašćenja i obeležja urediće se posebnim aktom Vlade, na predlog ministra.

Program i plan rada budžetske inspekcije i njegove promene utvrđuje ministar.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju i na službu za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i službu za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave.

Ministar utvrđuje metodologiju i bliže uređuje način rada budžetske inspekcije.

Standardi u pogledu metodologije i načina rada iz stava 4. ovog člana primenjuju se i na službu za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i službu za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave.

Budžetska inspekcija obavlja kontrolu kvaliteta rada inspekcije iz stava 5. ovog člana, radi obezbeđenja jedinstvene primene postupka inspekcije na teritoriji Republike Srbije.

Služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave dostavljaju dokumentaciju i izveštaj, na zahtev funkcionera koji rukovodi budžetskom inspekcijom, radi kontrole iz stava 6. ovog člana.

Budžetska inspekcija, služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave imaju pristup svim podacima, dokumentima, izveštajima i informacijama potrebnim za obavljanje funkcija kod korisnika budžetskih sredstava, organizacija, preduzeća, pravnih lica i subjekata iz čl. 84. i 85. ovog zakona, nad kojima se vrši inspekcija.

Budžetska inspekcija, služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave imaju na raspolaganju

odgovarajuće resurse (osoblje, prostor i opremu), koji obezbeđuju vršenje njihovih funkcija.

U vršenju funkcija, budžetska inspekcija, služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave obavezni su da čuvaju tajnost službenih i poslovnih podataka.

Izveštavanje

Član 91.

Budžetska inspekcija, služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave dostavlja ministru, odnosno nadležnom organu lokalne vlasti izveštaj o izvršenoj inspekciji sa nalazima i merama.

Budžetska inspekcija, služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave dostavljaju zapisnik korisnicima budžetskih sredstava, organizacijama, preduzećima, pravnim licima i drugim subjektima iz čl. 84. i 85. ovog zakona, kod kojih je vršena inspekcija.

Budžetska inspekcija, služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave dostavljaju skupštini lokalne vlasti zapisnik o sprovedenoj inspekciji korisnika iz čl. 84. i 85. ovog zakona, radi upoznavanja i preduzimanja odgovarajućih mera iz njene nadležnosti.

Ministar dostavlja godišnji izveštaj o radu budžetske inspekcije Vladi, koja ga podnosi Narodnoj skupštini do 31. marta tekuće za prethodnu budžetsku godinu.

VIII. EKSTERNA REVIZIJA

Član 92.

Završni račun budžeta Republike Srbije i završni računi organizacija za obavezno socijalno osiguranje obavezno podležu eksternoj reviziji u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje nadležnost Državne revizorske institucije.

Eksternoj reviziji podležu i završni računi budžeta lokalnih vlasti.

Reviziju iz stava 2. ovog člana vrši Državna revizorska institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadležnost Državne revizorske institucije.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, eksternu reviziju budžeta lokalnih vlasti, može, uz saglasnost Državne revizorske institucije, na osnovu odluke skupštine lokalnih vlasti, da obavi i lice koje ispunjava uslove za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja propisane zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

IX. TREZOR

Dužnosti i odgovornosti trezora Republike Srbije

Član 93.

Uprava za trezor obavlja:

1) finansijsko planiranje, koje obuhvata:

(1) projekcije i praćenje priliva sredstava na sistem konsolidovanog računa trezora i na konsolidovani račun trezora Republike Srbije i praćenje utroška sredstava po podnetim zahtevima za izvršavanje rashoda;

(2) definisanje tromesečnih i mesečnih kvota preuzetih obaveza i plaćanja;

2) upravljanje gotovinskim sredstvima Republike Srbije, koje obuhvata:

(1) upravljanje konsolidovanim računom trezora Republike Srbije na koji se uplaćuju svi prihodi i na teret kojeg se vrše sva plaćanja iz budžeta, koji se odnose na otvaranje i kontrolu bankarskih računa i podračuna i upravljanje bankarskim odnosima;

(2) izvršenje budžeta i priprema izveštaja o izvršavanju budžeta;

(3) upravljanje likvidnošću;

(4) razradu postupaka za naplatu primanja preko bankarskog sistema;

(5) upravljanje finansijskim sredstvima;

3) kontrolu rashoda, koja obuhvata predlaganje postupaka odobravanja preuzimanja obaveza i odobravanje plaćanja na teret budžetskih sredstava;

4) izveštavanje o izvršenju programskog dela budžeta;

5) budžetsko računovodstvo i izveštavanje, koje obuhvata:

(1) računovodstvene poslove za obradu plaćanja i evidentiranje primanja, vođenje dnevnika, glavne knjige i određenih pomoćnih knjiga za sve prihode i rashode po korisnicima budžetskih sredstava i međunarodne donacije i druge vidove pomoći;

(2) finansijsko izveštavanje;

(3) pripremu akata kojima se reguliše računovodstvena metodologija, uključujući sistem budžetskih klasifikacija, pravila budžetskog računovodstva i izradu zahteva u pogledu internog i eksternog izveštavanja;

6) uspostavljanje informacione osnove sistema izvršenja budžeta, koji obuhvata korisnike sredstava budžeta Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti i upravljanje tim sistemom;

7) poslove u vezi javnih plaćanja koji obuhvataju vođenje evidencija i obavljanje poslova u okviru sistema konsolidovanog računa trezora, i to:

(1) vođenje spiska korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora i druge registre utvrđene posebnim propisima;

(2) otvaranje i vođenje evidencija o računima za uplatu javnih prihoda;

(3) raspoređivanje uplaćenih javnih prihoda na odgovarajuće podračune različitih nivoa vlasti, u skladu sa zakonom;

(4) vođenje podračuna korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora;

(5) vođenje drugih računa, u skladu sa zakonom i drugim propisima;

(6) prijem, kontrola i obrada naloga za plaćanja korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora;

(7) kontrola izvršenja aproprijacija primenom sistema izvršenja budžeta Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti;

(8) izdavanje naloga za plaćanja na teret podračuna korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora, na osnovu zakona i dobijenih ovlašćenja, na osnovu sudskih i drugih izvršnih naslova, ispravke grešaka i naplata usluga;

(9) obavljanje gotovinskih isplata korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora;

(10) prijem gotovinskih uplata fizičkih lica na ime izmirivanja obaveza po osnovu javnih prihoda;

(11) prijem, kontrola i obrada godišnjih izveštaja korisnika sredstava, u skladu sa zakonom i drugim propisima;

(12) vođenje fiskalne statistike, u skladu sa propisom koji donosi ministar;

(13) praćenje likvidnosti korisnika javnih sredstava koji su uključeni u sistem konsolidovanog računa trezora i davanje podataka o tome, saglasno važećim propisima;

8) centralizovanu obradu ličnih primanja zaposlenih kod korisnika sredstava budžeta Republike Srbije, koja obuhvata:

(1) obradu zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja zaposlenih;

(2) održavanje i čuvanje baze podataka o zaposlenima koji se odnose na njihova lična primanja;

9) druge poslove iz nadležnosti Ministarstva, koje odredi ministar.

Organizacija

Član 94.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Uprave za trezor obrazuju se organizacione jedinice.

Način obrazovanja, broj, struktura, mreža i delokrug organizacionih jedinica iz stava 1. ovog člana uređuju se aktom ministra, na predlog direktora Uprave za trezor.

Rukovođenje

Član 95.

Upravom za trezor rukovodi direktor.

Direktora Uprave za trezor postavlja Vlada, na predlog ministra.

Ovlašćenja ministra

Član 96.

Ministar propisuje uslove i način za otvaranje i ukidanje podračuna konsolidovanog računa trezora, plan tih podračuna, način i postupak obavljanja platnog prometa u okviru konsolidovanog računa trezora, sistem izvršenja budžeta, način i postupak vršenja unutrašnje kontrole, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje trezora.

Raspolaganje sredstvima

Član 97.

Nalozi za čije plaćanje nisu obezbeđena sredstva, evidentiraju se i izvršavaju prema vremenu prijema, ako zakonom nije drukčije određeno.

Ministar bliže uređuje postupak za izvršenje naloga za plaćanje iz stava 1. ovog člana.

Neizvršavanje naloga za plaćanje

Član 98.

Uprava za trezor neće izvršiti nalog za plaćanje koji nije u skladu sa propisima, a na zahtev podnosioca, u roku od tri dana od dana podnošenja naloga, pismeno će obrazložiti razloge za odbijanje naloga.

Sredstva za rad

Član 99.

Sredstva za rad Uprave za trezor obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije i iz drugih izvora prihoda.

Pružanje drugih finansijskih usluga

Član 100.

Uprava za trezor naplaćuje naknadu za usluge izvršenih javnih plaćanja iz nadležnosti ministarstva, odnosno Uprave za trezor i može pružati druge finansijske usluge i obavljati druge poslove u skladu sa ugovorom, po osnovu kojih stiče prihod.

Visinu naknade za vršenje usluga iz stava 1. ovog člana, utvrđuje Vlada, na predlog ministra.

Sredstva ostvarena od naknade za usluge izvršenih javnih plaćanja koriste se za rad Ministarstva i uprava u sastavu Ministarstva prema programu i dinamici korišćenja koji donosi ministar u skladu sa zakonom.

Program iz stava 3. ovog člana, sadrži, pre svega, plan za korišćenje sredstava za stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih, stimulatивно nagrađivanje zaposlenih, projektovanje, izgradnju i održavanje informacionog sistema, nabavku opreme za rad, izgradnju i kupovinu poslovnog prostora.

Neurošena sredstva iz stava 3. ovog člana, najkasnije po isteku budžetske godine, vraćaju se u budžet.

Trezor lokalne vlasti

Član 101.

Trezor lokalne vlasti obavlja:

1) finansijsko planiranje, koje obuhvata:

(1) projekcije i praćenje priliva na konsolidovani račun trezora lokalne vlasti i zahteve za izvršavanje izdataka;

(2) definisanje tromesečnih i mesečnih kvota preuzetih obaveza i plaćanja;

2) upravljanje sredstvima na konsolidovanom računu trezora lokalne vlasti na koji se uplaćuju prihodi i sa kojeg se vrše plaćanja iz budžeta, koje obuhvata:

(1) upravljanje likvidnošću;

(2) upravljanje finansijskim sredstvima;

(3) upravljanje primanjima od zaduživanja;

3) budžetsko računovodstvo i izveštavanje, koje obuhvata:

(1) obradu plaćanja i evidentiranje prihoda;

- (2) vođenje poslovnih knjiga;
- (3) finansijsko izveštavanje;
- (4) pripremu i izradu svih izveštaja i izradu završnog računa budžeta lokalne vlasti, kao i izradu konsolidovanog izveštaja grada;
- 4) kontrolu rashoda, koja obuhvata upravljanje procesima odobravanja preuzimanja obaveza i odobravanje plaćanja na teret budžetskih sredstava;
- 5) praćenje kretanja mase zarada u javnim preduzećima na nivou tog trezora i dostavljanje izveštaja Ministarstvu.

Privremena obustava prenosa sredstava

Član 102.

Ukoliko nadležni organ lokalne vlasti ne dostavi Ministarstvu izveštaje i akte u skladu sa ovim zakonom, ministar može privremeno obustaviti prenos transfernih sredstava iz budžeta Republike Srbije, odnosno pripadajućeg dela poreza na zarade i poreza na dobit preduzeća, do momenta dostavljanja traženih izveštaja i akata.

X. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 103.

Novčanom kaznom od 5.000 do 1.000.000 dinara kazniće se odgovorno lice korisnika budžetskih sredstava, odgovorno lice u organizaciji za obavezno socijalno osiguranje ili drugo odgovorno lice, za sledeće prekršaje:

- 1) ukoliko stvori obaveze ili na teret računa budžeta odobri plaćanje rashoda koji nije predviđen u budžetu;
- 2) ako ne poštuje odredbe čl. 30, 37, 38, 40, 41, člana 42. stav 6. i člana 50. ovog zakona u postupku pripreme i usvajanja budžeta;
- 3) ako predlog budžeta i završnog računa i izveštaji koji se dostavljaju Narodnoj skupštini, odnosno lokalnoj skupštini ne sadrže delove iz čl. 28. i 79. ovog zakona;
- 4) ako ne poštuje odredbe čl. 49-61, člana 71. i 72. stav 1. ovog zakona u postupku izvršenja budžeta;
- 5) ako odloži naplatu dospelog potraživanja ili odobri naplatu u ratama potraživanja, bez prethodno dobijene saglasnosti nadležnog organa;
- 6) ako ne poštuje odredbe člana 10. st. 8. i 9. i čl. 74-79. ovog zakona;
- 7) ako ne otkloni propuste na koje je ukazano u nalazu budžetske inspekcije, odnosno službe za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave ili ih ne ispravi blagovremeno;
- 8) ako ne izvrši konačno rešenje iz člana 87. ovog zakona;
- 9) ako ne postupi po odredbi člana 102. ovog zakona.

Prekršajni postupak

Član 104.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka iz člana 103. ovog zakona podnosi budžetska inspekcija, služba za budžetsku inspekciju autonomne pokrajine i služba za budžetsku inspekciju jedinice lokalne samouprave.

Prekršajni postupak iz člana 103. ovog zakona ne može se pokrenuti ako proteknu tri godine od dana kada je prekršaj učinjen.

Prekršajni postupak iz stava 1. ovog člana vodi se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju prekršaji.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 105.

Ako su odredbe drugih zakona, odnosno propisa, u suprotnosti sa ovim zakonom, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 106.

Propisi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonski akti doneti do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjivaće se ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, do donošenja odgovarajućih propisa na osnovu ovog zakona.

Član 107.

Nadležnosti Visokog saveta sudstva, odnosno Državnog veća tužilaca, u smislu odredaba ovog zakona, a u vezi sa nadležnostima ovih organa propisanih Zakonom o uređenju sudova („Službeni glasnik RS”, broj 116/08) i Zakonom o javnom tužilaštvu („Službeni glasnik RS”, broj 116/08), koje se odnose na sredstva za rad sudova i javnih tužilaštava, do 1. januara 2011. godine vršiće ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Do početka rada Uprave za javni dug formirane Zakonom o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, broj 61/05), poslove ove uprave obavljaće Uprava za trezor.

Poslovi Centralne jedinice za harmonizaciju iz člana 83. ovog zakona, do njenog obrazovanja, obavljaće se u Ministarstvu finansija.

Ministarstvo preuzima od Uprave za trezor zaposlene i postavljena lica, kao i prava, obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivsku građu i registraturski materijal kome nije istekao rok čuvanja, koji su potrebni za vršenje nadležnosti iz oblasti pripreme budžeta, praćenja i kontrole aktivnosti javnih preduzeća i evidentiranja i praćenja državne pomoći.

Ministar će uskladiti Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu sa odredbama ovog zakona, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 108.

Uprava za trezor osnovana Zakonom o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 9/02, 87/02, 61/05-dr. zakon, 66/05, 101/05-dr. zakon, 62/06-dr. zakon i 85/06) nastaviće sa radom u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim ovim i drugim zakonom.

Trezori lokalne vlasti osnovani na osnovu Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 9/02, 87/02, 61/05-dr. zakon, 66/05, 101/05-dr. zakon, 62/06-dr. zakon i 85/06) nastaviće sa radom u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim ovim i drugim zakonom i aktom o osnivanju.

Član 109.

Početak donošenja trogodišnjeg budžeta utvrdiće se Memorandumom.

Srednjoročni okvir rashoda budžeta Republike Srbije utvrdiće se počev od Memoranduma za 2011. i naredne dve fiskalne godine.

Član 110.

Aktom ministra utvrdiće se rok do koga se mogu vršiti plaćanja sa podračuna korisnika budžetskih sredstava i korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje sa kojih se na dan stupanja na snagu ovog zakona vrše plaćanja.

Član 111.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 9/02, 87/02, 61/05-dr. zakon, 66/05, 101/05-dr. zakon, 62/06-dr. zakon i 85/06);

2) Zakon o javnim prihodima i javnim rashodima („Službeni glasnik RS”, br. 76/91, 41/92-dr. zakon, 18/93, 22/93-ispr, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/01, 9/02-dr. zakon, 87/02-dr. zakon, 33/04 i 135/04-dr. zakon).

Član 112.

Odredbe ovog zakona, koje se odnose na programski deo budžeta, primenjivaće se postupnim uvođenjem za pojedine korisnike sredstava budžeta Republike Srbije, a u celini od donošenja zakona o budžetu Republike Srbije i odluka o budžetima lokalne vlasti za 2015. godinu.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na srednjoročni plan javnih investicija primenjivaće se počev od postupka izrade budžeta za 2011. godinu.

Odredbe ovog zakona, u delu koji se odnosi na pripremu srednjoročnih planova, primenjuju se u postupku pripreme i donošenja zakona o budžetu Republike Srbije za sva ministarstva za 2011. godinu, a postupnim uvođenjem za ostale korisnike budžetskih sredstava.

Član 113.

Do uspostavljanja informacione osnove sistema izvršenja budžeta lokalne vlasti, nalog po osnovu prinudne naplate iz člana 56. ovog zakona, Uprava za trezor će izvršiti sa računa izvršenja budžeta lokalne vlasti.

Nadležni organ za finansije lokalne vlasti, dužan je da u roku od pet dana od dana izvršenja naloga, proknjiži izvršeni nalog na teret aproprijacije direktnog korisnika budžeta lokalne vlasti koji je stvarni dužnik.

Član 114.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.